

01002783012960024

5365

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 278

30 Δεκεμβρίου 1996

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2447

Κύρωση ως Κώδικα του σχεδίου νόμου «Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανήλικου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις».

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ως Κώδικας, σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 6 του Συντάγματος και το άρθρο 16 παρ. 12 του ν. 2298/1995, το ακόλουθο σχέδιο νόμου το οποίο: α) συντάχθηκε από τη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, η οποία συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 8/τος 908/1971, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 2145/1993 και συγκροτήθηκε με την απόφαση αριθμ. 5279/20.1.1994 του Υπουργού Δικαιοσύνης, ο δε χρόνος λειτουργίας της παρατάθηκε με τις αποφάσεις αριθμ. 20399/18.3.1994 και 129781/27.12.1994 του ίδιου Υπουργού και β) αναθεωρήθηκε δυνάμει της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης αριθμ. πρωτ. 35447/22.4.1996.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανήλικου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις

**ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ
Η ΝΕΑ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ**

Άρθρο 1

Το δέκατο τρίτο Κεφάλαιο του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα που αναφέρεται στην υιοθεσία (άρθρα 1568 έως 1588) καταργείται στο σύνολό του.

Στη θέση των ήδη καταργημένων με το άρθρο 17

του ν. 1329/1983 άρθρων 1542 έως 1567 του Αστικού Κώδικα και των καταργούμενων με την προηγούμενη παράγραφο διατάξεων τίθεται νέο κεφάλαιο δέκατο τρίτο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ
ΥΙΟΘΕΣΙΑ**

Άρθρο 1542. Πότε επιτρέπεται. Η υιοθεσία επιτρέπεται, με την εξαίρεση της περίπτωσης του άρθρου 1579, μόνο όταν αυτός που υιοθετείται είναι ανήλικος. Η υιοθεσία πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του υιοθετούμενου.

Άρθρο 1543. Ποιος μπορεί να υιοθετήσει. Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι ικανός για δικαιοπραξία, να έχει συμπληρώσει τα τριάντα χρόνια του και να μην έχει υπερβεί τα εξήντα.

Άρθρο 1544. Διαφορά ηλικίας. Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαοκτώ, αλλά όχι και περισσότερο από σαρανταπέντε χρόνια. Σε περίπτωση υιοθεσίας τέκνου του συζύγου, καθώς και αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την υιοθεσία και όταν υπάρχει διαφορά ηλικίας μικρότερη, αλλά όχι κάτω των δεκαπέντε ετών.

Άρθρο 1545. Υιοθεσία από περισσότερους. Δεν επιτρέπεται να υιοθετηθεί το ίδιο πρόσωπο ταυτόχρονα από περισσότερους, εκτός αν αυτοί είναι σύζυγοι. Επίσης δεν επιτρέπεται η υιοθεσία προσώπου, που είναι ήδη υιοθετημένο από άλλον, όσο διαρκεί η υιοθεσία, εκτός αν πρόκειται για διαδοχική υιοθεσία του ίδιου προσώπου και από το σύζυγο αυτού που υιοθέτησε πρώτος.

Άρθρο 1546. Υιοθεσία από έγγαμο. Ο έγγαμος δεν μπορεί να υιοθετήσει χωρίς τη συναίνεση του συζύγου του, η οποία παρέχεται αυτοπροσώπως με δήλωση στο δικαστήριο. Αν ο σύζυγος έχει τη συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, η συναίνεσή του μπορεί να δοθεί και

με δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου. Το δικαστήριο όμως μπορεί να επιτρέψει την υιοθεσία και χωρίς αυτή τη συναίνεση, αν η παροχή της είναι αδύνατη για νομικούς ή πραγματικούς λόγους ή αν εκκρεμεί ανάμεσα στους συζύγους δική διαζυγίου.

Άρθρο 1547. Υιοθεσία πολλών. Επιτρέπεται να υιοθετηθούν, από το ίδιο πρόσωπο, περισσότεροι ανήλικοι με την ίδια πράξη ή διαδοχικά.

Άρθρο 1548. Υιοθεσία υπό αίρεση ή προθεσμία δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 1549. Διαδικασία. Η υιοθεσία τελείται με δικαστική απόφαση, ύστερα από αίτηση του υποψήφιου θετού γονέα. Αυτός που υιοθετεί συναινεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου.

Άρθρο 1550. Συναίνεση των γονέων ή του νόμιμου αντιπροσώπου. Για να υιοθετηθεί ένας ανήλικος χρειάζεται να συναινέσουν ενώπιον του δικαστηρίου οι γονείς του ή ο ένας τους μόνο, αν ο άλλος έχει εκπέσει από τη γονική μέριμνα κατά το άρθρο 1537 ή η συναίνεσή του είναι αδύνατη γιατί έχει τεθεί σε στερητική δικαστική συμπαράσταση, που περιλαμβάνει και τη στέρηση της ικανότητας να συναινεί για την υιοθεσία του παιδιού του. Αν ο ανήλικος δεν έχει γονείς, συναινεί ενώπιον του δικαστηρίου ο επίτροπος, ύστερα από άδεια του εποπτικού συμβουλίου.

Η συναίνεση της προηγούμενης παραγράφου είναι, στην περίπτωση που ο ανήλικος προστατεύεται από αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση, έγκυρη και όταν αυτός που συναινεί δεν γνωρίζει το πρόσωπο του υποψήφιου θετού γονέα.

Άρθρο 1551. Χρόνος της συναίνεσης. Η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία δεν επιτρέπεται να δοθεί προτού να συμπληρωθούν τρεις μήνες από τη γέννηση του τέκνου.

Άρθρο 1552. Δικαστική αναπλήρωση της συναίνεσης.

Η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία του τέκνου τους αναπληρώνεται με απόφαση του δικαστηρίου: α) αν οι γονείς είναι άγνωστοι ή το τέκνο είναι έκθετο, β) αν και οι δύο γονείς έχουν εκπέσει από τη γονική μέριμνα ή βρίσκονται σε καθεστώς στερητικής δικαστικής συμπαράστασης που τους αφαιρεί και την ικανότητα να συναινούν για την υιοθεσία του παιδιού τους, γ) αν οι γονείς έχουν άγνωστη διαμονή, δ) αν το τέκνο προστατεύεται από αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση, έχει αφαιρεθεί από τους γονείς η άσκηση της επιμέλειας σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1532 και 1533 και αυτοί αρνούνται καταχρηστικά να συναινέσουν.

Με απόφαση του δικαστηρίου αναπληρώνεται και η συναίνεση του επιτρόπου για την υιοθεσία του ανηλίκου, εφόσον ο τελευταίος προστατεύεται από αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση και ο επίτροπος αρνείται καταχρηστικά να συναινέσει.

Άρθρο 1553. Ακρόαση των συγγενών. Στις περιπτώσεις υπό στοιχεία β' έως δ' της πρώτης παραγράφου, καθώς και στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του προηγούμενου άρθρου, το δικαστήριο αποφασίζει, αφού ακούσει τους πλησιέστερους συγγενείς, αν η

ακρόασή τους είναι εφικτή.

Άρθρο 1554. Γενική εξουσιοδότηση. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των τριών προηγούμενων άρθρων, οι γονείς ή ο επίτροπος μπορούν να δίνουν, με δήλωσή τους ενώπιον του δικαστηρίου, στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή την αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση, που περιθάλπουν τον ανήλικο, γενική εξουσιοδότηση να κινούν τη διαδικασία μελλοντικής υιοθεσίας του ανηλίκου από πρόσωπο ή από ζεύγος συζύγων που θα επιλέγονται ελεύθερα από την κοινωνική υπηρεσία ή την οργάνωση. Η εξουσιοδότηση αυτή μπορεί να ανακαλείται από τους γονείς ή τον επίτροπο, επίσης με δήλωσή τους προς το δικαστήριο, που θα πρέπει να κοινοποιείται στην υπηρεσία ή την οργάνωση το αργότερο έως την κατάθεση, από αυτές στο δικαστήριο, της αίτησης για υιοθεσία.

Άρθρο 1555. Συναίνεση του ανηλίκου. Ενώπιον του δικαστηρίου συναινεί αυτοπροσώπως και ο ανήλικος που υιοθετείται, εφόσον έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, εκτός αν βρίσκεται σε κατάσταση ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του.

Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο, ανάλογα με την ωριμότητα του ανηλίκου, οφείλει να ακούει και τη δική του γνώμη.

Άρθρο 1556. Ακρόαση των τέκνων αυτού που υιοθετεί. Όταν αυτός που υιοθετεί έχει ήδη τέκνα, το δικαστήριο, ανάλογα με την ωριμότητά τους, οφείλει να ακούει και τη δική τους γνώμη.

Άρθρο 1557. Κοινωνική έρευνα. Πριν από την τέλεση της υιοθεσίας διεξάγεται από την κοινωνική υπηρεσία ή άλλη υπηρεσία ή κοινωνική οργάνωση, αναγνωρισμένη ότι ειδικεύεται στις υιοθεσίες, επισταμένη κοινωνική έρευνα και κατατίθεται εμπρόθεσμα στο δικαστήριο, σύμφωνα με τα οριζόμενα ειδικότερα στο νόμο, σχετική έκθεση για το αν, με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν, η συγκεκριμένη υιοθεσία συμφέρει ή όχι τον υιοθετούμενο.

Άρθρο 1558. Το δικαστήριο απαγγέλλει την υιοθεσία, εφόσον συντρέχουν οι όροι του νόμου και αφού διαπιστώσει, συνεκτιμώντας και την έκθεση του προηγούμενου άρθρου, ότι, εν όψει της προσωπικότητας, της υγείας και της οικογενειακής και περιουσιακής κατάστασης εκείνου που υιοθετεί και του υιοθετούμενου, καθώς και της αμοιβαίας ικανότητάς τους προσαρμογής, η υιοθεσία συμφέρει τον υιοθετούμενο.

Άρθρο 1559. Μυστικότητα της υιοθεσίας. Η υιοθεσία ανηλίκων τηρείται μυστική. Στις περιπτώσεις της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1550, καθώς και του άρθρου 1552, η μυστικότητα ισχύει και έναντι των φυσικών γονέων.

Το θετό τέκνο έχει, μετά την ενηλικίωσή του, το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως από τους θετούς γονείς και από κάθε αρμόδια αρχή τα στοιχεία των φυσικών γονέων του.

Άρθρο 1560. Έναρξη αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα της δικαστικής απόφασης για την υιοθεσία αρχίζουν, αφότου αυτή γίνει τελεσίδικη.

Άρθρο 1561. Ένταξη στην οικογένεια του θετού γονέα. Με την υιοθεσία διακόπτεται κάθε δεσμός του ανηλικού με τη φυσική του οικογένεια, με εξαίρεση τις ρυθμίσεις περί κωλυμάτων γάμου των άρθρων 1356 και 1357 και ο ανήλικος εντάσσεται πλήρως στην οικογένεια του θετού γονέα του. Έναντι του θετού γονέα και των συγγενών του ο ανήλικος έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τέκνου γεννημένου σε γάμο. Το ίδιο ισχύει και για τους κατιόντες του θετού τέκνου. Σε περίπτωση ταυτόχρονης ή διαδοχικής υιοθεσίας περισσότερων, δημιουργείται μεταξύ τους συγγένεια όμοια με αυτήν που υπάρχει μεταξύ αδελφών.

Άρθρο 1562. Όταν ο ένας σύζυγος υιοθετεί το τέκνο του άλλου, οι δεσμοί του υιοθετούμενου με το φυσικό γονέα του και τους συγγενείς του δεν διακόπτονται. Κατά τα λοιπά η υιοθεσία παράγει όλα τα αποτελέσματα υιοθεσίας που γίνεται και από τους δύο συζύγους.

Άρθρο 1563. Επώνυμο του θετού τέκνου. Το θετό τέκνο παίρνει το επώνυμο του θετού γονέα. Έχει όμως δικαίωμα, όταν ενηλικιωθεί, να προσθέσει και το πριν από την υιοθεσία επώνυμό του. Αν το τελευταίο αυτό ή το επώνυμο του θετού γονέα αποτελείται από δύο επώνυμα, χρησιμοποιείται για το σχηματισμό του σύνθετου επωνύμου του θετού τέκνου το πρώτο από αυτά.

Άρθρο 1564. Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας από συζύγους ή υιοθεσίας από τον ένα σύζυγο του τέκνου του άλλου, ισχύει και για το θετό τέκνο η δήλωση που τυχόν έκαναν οι σύζυγοι σχετικά με το επώνυμο των τέκνων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των δύο πρώτων παραγράφων του άρθρου 1505. Αν δεν έχει γίνει παρόμοια δήλωση, μπορεί να γίνει στο ληξιαρχο ταυτόχρονα με την καταχώριση της υιοθεσίας στα οικεία ληξιαρχικά βιβλία.

Άρθρο 1565. Προσθήκη και άλλου κύριου ονόματος. Το δικαστήριο μπορεί, με την απόφασή του περί υιοθεσίας, να επιτρέψει στον υποψήφιο θετό γονέα, ύστερα από αίτησή του, να προσθέσει στο κύριο όνομα του θετού τέκνου και άλλο όνομα. Αν το θετό τέκνο έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, είναι απαραίτητη, για τη χορήγηση της άδειας του δικαστηρίου, η συναίνεση και του ίδιου. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 1555 εφαρμόζεται και εδώ.

Άρθρο 1566. Γονική μέριμνα. Αφότου συντελεσθεί η υιοθεσία, τη γονική μέριμνα των φυσικών γονέων ή την επιτροπεία, υπό την οποία τυχόν τελούσε το θετό τέκνο, αντικαθιστά αυτοδικαίως η γονική μέριμνα των θετών γονέων. Οι φυσικοί γονείς δεν έχουν ούτε δικαίωμα επικοινωνίας με το θετό τέκνο. Αν ένας από τους συζύγους υιοθετήσει το τέκνο του άλλου, τη γονική μέριμνα έχουν από κοινού και οι δύο σύζυγοι.

Άρθρο 1567. Διαζύγιο, ακύρωση του γάμου ή διακοπή της συμβίωσης των θετών γονέων. Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας ανηλικού από συζύγους, αν ακολουθησει διαζύγιο, ακύρωση του γάμου ή διακοπή της συμβίωσής τους, έχουν ανάλογη εφαρμογή, σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, τα άρθρα 1513 και 1514. Όταν όμως πρόκειται για υιοθεσία, του τέκνου του άλλου συζύγου, η άσκηση της γονικής μέριμνας ανήκει αποκλειστικά στο φυσικό γονέα του ανηλικού, εκτός αν το

δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά λόγω συνδρομής σπουδαίου λόγου.

Άρθρο 1568. Συνέπειες παύσης της γονικής μέριμνας. Αν κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας του τέκνου η γονική μέριμνα του θετού ή των θετών γονέων έπαψε για οποιονδήποτε λόγο, δεν επανέρχεται στους εξ αίματος γονείς. Σ' αυτή την περίπτωση έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για την επιτροπεία.

Άρθρο 1569. Προσβολή της υιοθεσίας. Η υιοθεσία προσβάλλεται μόνο με την άσκηση των προβλεπόμενων ένδικων μέσων ή βοηθημάτων κατά της σχετικής δικαστικής απόφασης, αν δεν συνέτρεξαν οι όροι του νόμου ή αν η συναίνεση ενός από τα πρόσωπα που σύμφωνα με το νόμο ήταν αρμόδια να συναίνεσουν υπήρξε άκυρη για οποιονδήποτε λόγο ή δόθηκε υπό την επήρεια πλάνης ως προς την ταυτότητα του προσώπου του θετού γονέα ή του θετού τέκνου, απάτης ως προς ουσιασθή περιστατικά ή παράνομης ή ανήθικης απειλής.

Άρθρο 1570. Ποιοι έχουν δικαίωμα να προσβάλουν. Δικαίωμα να προσβάλουν την υιοθεσία για έναν από τους λόγους του προηγούμενου άρθρου έχουν, αν μιν υπήρξαν διάδικοι στη δίκη, με το ένδικο μέσο της έφεσης και, αν όχι, με τριτακοπή: 1. Στις περιπτώσεις μη συνδρομής των όρων του νόμου, οποιoσδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή ο εισαγγελέας. 2. Στις περιπτώσεις έλλειψης έγκυρης συναίνεσης, καθώς και όταν αυτή υπήρξε προίόν πλάνης, απάτης ή απειλής, αυτός του οποίου λείπει η έγκυρη συναίνεση ή ο οποίος πλανήθηκε, εξαπατήθηκε ή απειλήθηκε, όχι όμως και οι κληρονόμοι τους.

Άρθρο 1571. Λύση με δικαστική απόφαση. Αν ο θετός γονέας εκπέσει από τη γονική μέριμνα ή αν του αφαιρεθεί η άσκησή της για έναν από τους λόγους του άρθρου 1532, καθώς και αν συντρέχει λόγος αποκλήρωσης του θετού τέκνου για μια από τις περιπτώσεις 1, 2 και 3 του άρθρου 1840, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον οι συνέπειες αυτές κρίνονται ανεπαρκείς, να διατάσει, λόγω της βαρύτητας της περίπτωσης ακόμη και τη λύση της υιοθεσίας.

Άρθρο 1572. Η απόφαση του προηγούμενου άρθρου λαμβάνεται ύστερα από αγωγή του θετού τέκνου που συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του και, αν δεν το συμπλήρωσε, του ειδικού επιτρόπου του, ή του θετού γονέα ή του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 1573. Συναινετική λύση. Όταν ο θετός γονέας και το θετό τέκνο, μετά την ενηλικίωσή του, συμφωνούν να λυθεί η υιοθεσία, μπορούν να το ζητήσουν από το δικαστήριο με κοινή αίτησή τους που δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Για να λυθεί η υιοθεσία, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, πρέπει να έχει διαρκέσει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την κατάθεση της αίτησης και η συμφωνία των μερών να δηλωθεί στο δικαστήριο αυτοπρώτως σε δύο συνεδριάσεις που να απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον έξι μήνες. Εφόσον από την πρώτη συνεδρίαση πέρασαν δύο χρόνια, η δήλωση της συμφωνίας παύει να ισχύει.

Άρθρο 1574. Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας ανηλικού

από συζύγους, η υιοθεσία μπορεί να λύνεται, σύμφωνα με τα άρθρα 1571 έως 1573, και μόνο ως προς τον ένα σύζυγο.

Άρθρο 1575. Αποτελέσματα της λύσης. Με την αμετάκλητη δικαστική απόφαση που λύνει την υιοθεσία, η υιοθεσία αίρεται για το μέλλον, παύει η σχέση συγγένειας του θετού τέκνου και των κατόντων του με αυτόν που το υιοθέτησε και τους έως τότε συγγενείς του και αναβιώνουν οι δεσμοί με τη φυσική οικογένεια. Το δικαστήριο όμως μπορεί να αναθέτει, σ' αυτή την περίπτωση, την άσκηση της γονικής μέριμνας του θετού τέκνου, εφόσον είναι ανήλικο, σε τρίτον, αν το επιβάλλει το συμφέρον του.

Άρθρο 1576. Αυτοδίκαιη λύση. Η υιοθεσία λύνεται αυτοδικαίως και αίρεται αναδρομικά η σχέση που απορρέει από αυτήν, αν τέλεσαν γάμο, κατά παράβαση του νόμου, ο θετός γονέας με το θετό τέκνο. Αν ο γάμος ακυρώθηκε, διατηρούνται από τη σχέση υιοθεσίας μόνο τα περιουσιακά δικαιώματα του θετού τέκνου.

Άρθρο 1577. Το επώνυμο μετά τη λύση. Με τη λύση της υιοθεσίας για οποιονδήποτε από τους λόγους των προηγούμενων άρθρων, παύει το δικαίωμα του θετού τέκνου να φέρει το επώνυμο του θετού γονέα, εκτός αν το δικαστήριο, εκτιμώντας την ύπαρξη δικαιολογημένου συμφέροντος του τέκνου, αποφασίσει, με αίτησή του, διαφορετικά.

Άρθρο 1578. Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας από συζύγους ή υιοθεσίας, από σύζυγο, του τέκνου του συζύγου του, η λύση της υιοθεσίας ως προς τον έναν από τους συζύγους δεν συνεπάγεται αλλαγή του επωνύμου, το οποίο απέκτησε το θετό τέκνο δυνάμει του άρθρου 1564.

Άρθρο 1579. Υιοθεσία ενηλίκου. Η υιοθεσία ενηλίκου επιτρέπεται μόνο όταν ο υιοθετούμενος είναι τέκνο του συζύγου εκείνου που υιοθετεί.

Άρθρο 1580. Ανάλογη εφαρμογή. Στην υιοθεσία ενηλίκου έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις που ισχύουν για την υιοθεσία ανηλίκου, εφόσον δεν θεσπίζεται διαφορετική ρύθμιση από τις διατάξεις που ακολουθούν.

Άρθρο 1581. Κοινή αίτηση υιοθετούντος και υιοθετούμενου. Η υιοθεσία ενηλίκου απαγγέλλεται από το δικαστήριο, ύστερα από κοινή αίτηση αυτού που υιοθετεί και εκείνου που υιοθετείται. Αν ο υιοθετούμενος είναι ανίκανος για δικαιοπραξία, τη σχετική αίτηση υποβάλλει ο νόμιμος αντιπρόσωπός του.

Άρθρο 1582. Περιορισμοί ως προς την ηλικία. Αυτός που υιοθετεί πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας του και να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαοκτώ χρόνια.

Άρθρο 1583. Υιοθεσία εγγάμου. Ο έγγαμος ενήλικος δεν μπορεί να υιοθετηθεί χωρίς τη συναίνεση του συζύγου του, που παρέχεται με αυτοπρόσωπη δήλωση στο δικαστήριο. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1546 έχει ανάλογη εφαρμογή.

Άρθρο 1584. Αποτελέσματα. Από την τέλεση της υιοθεσίας, το θετό τέκνο και οι κατόντες του που γεννήθηκαν μετά την υιοθεσία έχουν θέση κοινού τέκνου και κοινών κατόντων και των δύο συζύγων. Ο δεσμός του θετού τέκνου με τον άλλο φυσικό γονέα του και τους συγγενείς του διατηρείται.

Άρθρο 1585. Με την υιοθεσία του άρθρου 1579 δεν παράγεται καμιά σχέση συγγένειας μεταξύ του θετού τέκνου και των συγγενών εκείνου που υιοθέτησε και αντίστροφα.

Άρθρο 1586. Επώνυμο του θετού τέκνου. Το θετό τέκνο παίρνει το επώνυμο του θετού γονέα του, στο οποίο έχει το δικαίωμα να προσθέσει και το πριν από την υιοθεσία επώνυμό του. Αν το τελευταίο αυτό ή το επώνυμο του θετού γονέα αποτελείται από δύο επώνυμα, χρησιμοποιείται για το σχηματισμό του σύνθετου επωνύμου του θετού τέκνου το πρώτο από αυτά.

Άρθρο 1587. Στην υποχρέωση για τη διατροφή του θετού τέκνου, εκείνος που υιοθέτησε προηγείται από τους εξ αίματος συγγενείς του τέκνου.

Άρθρο 1588. Λύση της υιοθεσίας. Η υιοθεσία ενηλίκου λύεται με δικαστική απόφαση, ύστερα από αγωγή του θετού γονέα ή του θετού τέκνου, αν συντρέχει παράπτωμα που δικαιολογεί την αποκλήρωση ή που συνιστά λόγο αχαριστίας του θετού τέκνου απέναντι σ' αυτόν που το υιοθέτησε κατά τους όρους του άρθρου 505'.

Άρθρο 2

Το άρθρο 23 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 23. Υιοθεσία. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη σύσταση και τη λύση της υιοθεσίας ρυθμίζονται από το δικαίο της ιθαγένειας του κάθε μέρους.

Οι σχέσεις μεταξύ του ή των θετών γονέων και του θετού τέκνου ρυθμίζονται κατά σειρά: 1. από το δικαίο της τελευταίας κοινής τους ιθαγένειας κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας· 2. από το δικαίο της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους κατά τη διάρκεια της υιοθεσίας· 3. από το δικαίο της ιθαγένειας την οποία είχε ο θετός γονέας κατά την τέλεση της υιοθεσίας και, σε περίπτωση υιοθεσίας από συζύγους, από το δικαίο που διέπει τις προσωπικές τους σχέσεις·

Άρθρο 3

Τέκνα αλλοδαπών, που έχουν εγκαταλειφθεί στην Ελλάδα και για τα οποία δεν εκδήλωσε κανένας, τουλάχιστον επί ένα εξάμηνο, ενδιαφέρον να τους παράσχει προστασία, υιοθετούνται σύμφωνα με το ελληνικό ουσιαστικό δικαίο.

Άρθρο 4

Όταν ο υποψήφιος θετός γονέας ή ο υποψήφιος να υιοθετηθεί ανήλικος έχει τη συνήθη διαμονή του στο εξωτερικό, απαιτείται έκθεση κοινωνικής υπηρεσίας, ακόμα και αν αυτή δεν προβλέπεται από το εφαρμοστέο αλλοδαπό δικαίο. Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση συντάσσεται από την αρμόδια ελληνική κοινωνική υπηρεσία

ή κοινωνική οργάνωση που έχει αναγνωρισθεί ότι ειδικεύεται στις διακρατικές υιοθεσίες, σε συνεργασία με την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία του εξωτερικού.

Άρθρο 5

Στις περιπτώσεις του προηγούμενου άρθρου, η συναινεση των υποψηφίων θετών γονέων δηλώνεται πάντοτε ενώπιον του αρμόδιου ελληνικού δικαστηρίου που τελεί την υιοθεσία. Όλες οι άλλες συναινέσεις, που είναι απαραίτητες για την τέλεση της υιοθεσίας, δίνονται, αν εκείνος που συναινεί έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, ενώπιον του αρμόδιου ελληνικού δικαστηρίου που τελεί την υιοθεσία, σύμφωνα με τους ορισμούς της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 800 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και, αν έχει τη συνήθη διαμονή του στην αλλοδαπή, ενώπιον της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής ή της αρμόδιας αρχής του τόπου της συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 6

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας ορίζονται: α) οι υπηρεσίες και οι οργανώσεις, που αναγνωρίζονται ως εξειδικευμένες στις υιοθεσίες, για την εφαρμογή του άρθρου 1557 του Αστικού Κώδικα και την πραγματοποίηση υιοθεσιών ανηλίκων, που έχουν υπό την προστασία τους, στο εσωτερικό και β) εκείνες που αναγνωρίζονται ως ειδικά εξειδικευμένες στις διακρατικές υιοθεσίες, για την εφαρμογή του άρθρου 4 του παρόντος και την πραγματοποίηση των διακρατικών υιοθεσιών των ανηλίκων που έχουν υπό την προστασία τους.

2. Με το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου ή με άλλα προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται επίσης με πρόταση των ίδιων Υπουργών, ρυθμίζονται στις λεπτομέρειές τους: α) η διαδικασία προπαρασκευής και πραγματοποίησης, από τις υπηρεσίες ή οργανώσεις υπό το στοιχείο α' της προηγούμενης παραγράφου, των υιοθεσιών των ανηλίκων που έχουν υπό την προστασία τους, β) η διαδικασία προπαρασκευής και πραγματοποίησης των διακρατικών υιοθεσιών του άρθρου 4, που αφορούν ανηλικούς τους οποίους οι αρμόδιες υπηρεσίες ή οργανώσεις έχουν υπό την προστασία τους ή γίνονται με τη μεσολάβησή τους, καθώς και τα σχετικά με τη συνεργασία των εν λόγω υπηρεσιών ή οργανώσεων με τις αλλοδαπές κοινωνικές υπηρεσίες και γ) η διαδικασία τήρησης στατιστικών στοιχείων για τις υιοθεσίες που τελούνται στην Ελλάδα, καθώς και για τις τελούμενες στο εξωτερικό διακρατικές υιοθεσίες ανηλίκων, οι οποίοι είχαν πριν από την τέλεση της υιοθεσίας τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα.

Άρθρο 7

1. Η κοινωνική έρευνα, που προβλέπεται από το άρθρο 1557 του Αστικού Κώδικα και από το άρθρο 4 του παρόντος, θα πρέπει να αφορά κάθε θέμα που μπορεί να έχει σημασία για την υιοθεσία και ιδίως την προσωπικότητα και την υγεία των ενδιαφερομένων, τα κίνητρα και την περιουσιακή κατάσταση του υποψηφίου θετού γονέα, την αμοιβαία ικανότητα προσαρμογής αυτού που υιοθετεί και εκείνου που υιοθετείται, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο μπορεί να δια-

γνωσθεί αν η υιοθεσία θα αποβεί προς το συμφέρον του ανηλίκου.

2. Όταν, για την υιοθεσία ανηλίκου, οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος έρχονται σε απευθείας συνεννόηση με τους υποψηφίους θετούς γονείς χωρίς τη μεσολάβηση κοινωνικής υπηρεσίας ή οργάνωσης, οφείλουν, τόσο αυτοί όσο και οι υποψήφιοι θετοί γονείς, πριν από την παράδοση του παιδιού ή μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από αυτήν, να ανακοινώνουν τη σχετική πρόθεσή τους στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία.

3. Η κοινωνική έρευνα διεξάγεται ύστερα από αίτηση του υποψηφίου θετού γονέα. Αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης η κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση ορίζει τα πιστοποιητικά που κρίνει απαραίτητα για τη διεξαγωγή της έρευνας και υποβάλλει την έκθεσή της απευθείας στο δικαστήριο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την υποβολή ή την επίδοση σ' αυτήν της σχετικής αίτησης για συγκεκριμένο παιδί, ανεξάρτητα αν προσκομίστηκαν τα στοιχεία που ζητήθηκαν. Η προθεσμία μπορεί να παρατείνεται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, επί τρεις ακόμη μήνες. Μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας, το δικαστήριο δικάζει χωρίς έκθεση. Κατά την κοινωνική έρευνα θα πρέπει, ανάλογα με την ωριμότητα του παιδιού και οπωσδήποτε μετά τη συμπλήρωση του δωδέκατου έτους του, να ζητείται και η δική του γνώμη, η οποία θα πρέπει να αναφέρεται στη σχετική έκθεση.

4. Η αποκλειστική προθεσμία των έξι μηνών, που ορίζεται από την προηγούμενη παράγραφο για την υποβολή της έκθεσης της κοινωνικής υπηρεσίας, αφορά μόνο τις περιπτώσεις, όπου τόσο το υποψήφιο θετό τέκνο όσο και οι υποψήφιοι θετοί γονείς έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην ημεδαπή. Για τις περιπτώσεις των διακρατικών υιοθεσιών του άρθρου 4, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, κατ'εξαίρεση, το πολύ δύο φορές, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

Άρθρο 8

1. Εν όψει της μυστικότητας της υιοθεσίας ανηλίκων, που προβλέπεται από το άρθρο 1559 του Αστικού Κώδικα, τηρείται σε κάθε πρωτοδικείο απόρρητο βιβλίο, στο οποίο καταχωρίζονται τα πραγματικά ονοματεπώνυμα αυτών που υιοθετούνται και των θετών γονέων τους, η δικαστική απόφαση με την οποία τελεσθηκε η υιοθεσία, καθώς και όσα άλλα στοιχεία είναι απαραίτητα, ανάλογα με την περίπτωση. Με βάση απόρρητο απόσπασμα, που εξάγεται από αυτό το βιβλίο, συντάσσεται η ληξιαρχική πράξη της υιοθεσίας. Όσον αφορά τη χορήγηση αποσπασμάτων από την τελευταία αυτή πράξη τηρούνται οι διατάξεις της τρίτης παραγράφου του άρθρου 30 του κωδ. νόμου 5097 "περί ληξιαρχικών πράξεων", όπως αυτή προστέθηκε από το άρθρο 20 του ν.δ/τος 610/1970, που διατηρείται σε ισχύ.

2. Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία προβλέπεται η έκδοση αντιγράφου ληξιαρχικής πράξης γέννησης, εκδίδεται, όταν πρόκειται για υιοθεσία, οποτεδήποτε και αν αυτή τελεσθηκε, απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης γέννησης, που έχει, σε κάθε περίπτωση, θέση πλήρους αντιγράφου. Για τις υιοθεσίες, που έγιναν πριν αρχίσει να ισχύει το ν.δ. 610/1970, εξακολουθεί να ισχύει η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 22 αυτού του νομοθετικού διατάγματος.

Άρθρο 9

Σε όλη τη διαδικασία τέλεσης υιοθεσίας ανήλικου και ύστερα από αυτήν, απαγορεύεται η δημοσίευση ή η διερεύνηση στοιχείων ή γεγονότων ικανών να αποκαλύψουν την υιοθεσία και τα ατομικά χαρακτηριστικά της. Η τήρηση της εχεμύθειας ως προς τα πρόσωπα των θετών γονέων, του θετού τέκνου και των φυσικών γονέων του αποτελεί υπηρεσιακό καθήκον των δικαστών, των κοινωνικών υπηρεσιών ή οργανώσεων, καθώς και των όποιων άλλων υπαλλήλων αναμίχθηκαν στην υιοθεσία ή έλαβαν οπωσδήποτε γνώση της τέλεσής της με την ευκαιρία της άσκησης των καθηκόντων τους. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 1559 του Αστικού Κώδικα δεν θίγεται.

Άρθρο 10

1. Εκείνος που, έχοντας υιοθετήσει ανήλικο, τον μεταχειρίζεται σε ασχολίες ανήθικες ή επικίνδυνες για τη σωματική ή την πνευματική του υγεία, τιμωρείται, εφόσον δεν συντρέχει αξιόποινη πράξη, που τιμωρείται βαρύτερα, με φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και με χρηματική ποινή μέχρι ενός (1) εκατομμυρίου δραχμών.

2. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή μέχρι πεντακοσίων χιλιάδων μεταλλικών δραχμών τιμωρούνται: εκείνος που δίνει σε υιοθεσία το παιδί του, καθώς και εκείνος που μεσολαβεί στην υιοθεσία, αποκομίζοντας οι ίδιοι ή προσπορίζοντας σε άλλους αθέμιτο όφελος.

3. Εκείνος που τελεί κατ'επάγγελμα ή με πρόθεση κερδοσκοπίας τις αξιόποινες πράξεις, που προβλέπονται από τις δύο προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή μέχρι (5) εκατομμυρίων δραχμών.

Άρθρο 11

1. Καταργούνται: α) το ν.δ. 610/1970 εκτός από τα άρθρα του 19, 20, 21, 22 παρ. 2 και 23, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ και β) το άρθρο 42 του ν. 2082/1992 "αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας".

2. Διατηρούνται σε ισχύ: α) η παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 2130/1993 "τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της περιφερειακής διοίκησης, του Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας, του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα κ.λπ.", β) τα διατάγματα που έχουν εκδοθεί δυνάμει των άρθρων 9 παρ. 3 και 14 παρ. 1 του ν.δ./τος 610/1970, ωστόσο εκδοθούν νέα διατάγματα σε αντικατάστασή τους, όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 του παρόντος και γ) οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 7 της υπουργικής απόφασης Δ/4638 (Πρόνοιας) της 22.12.1992/18.1.1993, που εκδόθηκε σε εκτέλεση των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 42 του ν. 2082/1992 "αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας", ωστόσο εκδοθεί, σε αντικατάστασή τους, το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται από την περίπτωση υπό το στοιχείο α' της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 6.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

Άρθρο 12

Το δέκατο τέταρτο Κεφάλαιο του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα, που αναφέρεται στην επιτροπεία ανηλίκων (άρθρα 1589 έως 1665), καταργείται στο σύνολό του. Στη θέση του τίθενται νέα Κεφάλαια δέκατο τέταρτο και δέκατο πέμπτο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΑΝΗΛΙΚΟΥ

Άρθρο 1589. Ποιοι τελούν υπό επιτροπεία. Ο ανήλικος τελεί υπό επιτροπεία όταν κανένας γονέας δεν έχει ή δεν μπορεί να ασκήσει τη γονική μέριμνα, όταν το δικαστήριο διορίσει επίτροπο κατά τα άρθρα 1532 και 1535 ή αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας σε τρίτον κατά τα άρθρα 1513 και 1514, καθώς και όταν συντρέχουν οι περιπτώσεις των άρθρων 1660 και 1661.

Άρθρο 1590. Όργανα της επιτροπείας. Όργανα της επιτροπείας είναι το δικαστήριο, ο επίτροπος και το εποπτικό συμβούλιο.

Άρθρο 1591. Αρμοδιότητα του δικαστηρίου. Το δικαστήριο διατάσσει, ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως, την επιτροπεία, διορίζει τον επίτροπο και ορίζει τα σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της, σύμφωνα με το νόμο.

Οι δημόσιοι ή οι δημοτικοί υπάλληλοι, οι εισαγγελείς και τα όργανα των αρμόδιων κοινωνικών υπηρεσιών οφείλουν να γνωστοποιούν στο δικαστήριο κάθε περίπτωση που συνεπάγεται το διορισμό επιτρόπου αμέσως μόλις την πληροφορούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι συγγενείς εξ αίματος του ανήλικου έως τον τρίτο βαθμό.

Άρθρο 1592. Διορισμός επιτρόπου. Ο επίτροπος διορίζεται πάντοτε από το δικαστήριο (δ ο τ ή ε π ι τ ρ ο π ε ί α). Επίτροπος διορίζεται κατά προτίμηση ένα από τα ακόλουθα πρόσωπα, με τη σειρά που αναφέρονται: 1. ο ενήλικος σύζυγος του ανήλικου 2. το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ορίστηκε με διαθήκη ή με δήλωση στον ειρηνοδίκη ή σε συμβολαιογράφο από όποιον ασκούσε τη γονική μέριμνα κατά το χρόνο της δήλωσης και κατά το θάνατό του 3. το κατά την κρίση του δικαστηρίου καταλληλότερο πρόσωπο με προτίμηση προς τους πλησιέστερους συγγενείς του ανήλικου. Δεν διορίζεται επίτροπος αυτός που πρέπει να προτιμηθεί κατά το προηγούμενο εδάφιο, αν συντρέχει ένας από τους λόγους του άρθρου 1595, αν ο ίδιος αποποιείται την επιτροπεία ή αν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του ανήλικου.

Έως το διορισμό του επιτρόπου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 1601 και 1602.

Άρθρο 1593. Στοιχεία που συνεκτιμά το δικαστήριο. Το δικαστήριο κατά το διορισμό του επιτρόπου, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, συνεκτιμά υποχρεωτικά και την έρευνα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας και αποφασίζει, αφού ακούσει, αν αυτό είναι δυνατόν, τους πλησιέστερους συγγενείς του ανήλικου, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο, το οποίο μπορεί κατά την κρίση του να το διαφωτίσει.

Άρθρο 1594. Κανόνας ο ένας επίτροπος. Το δικαστήριο διορίζει για τον ανήλικο έναν επίτροπο, εκτός αν ιδιαίτεροι λόγοι που αναφέρονται στο συμφέρον του ανήλικου επιβάλλουν το διορισμό περισσοτέρων (συνεπιτρόποι). Ένας μόνο επίτροπος διορίζεται και αν ακόμη είναι περισσότερα τα ανήλικα τέκνα των ίδιων γονέων. Όταν όμως συγκρούονται μεταξύ τους τα συμφέροντα των ανήλικων αδελφών, διορίζεται διαφορετικός επίτροπος για κάθε ανήλικο που έχει αντίθετο συμφέρον ή, αν η αντίθεση περιορίζεται σε ορισμένα θέματα ή είναι προσωρινή, ειδικός επίτροπος.

Άρθρο 1595. Λόγοι αποκλεισμού. Δεν διορίζεται επιτροπος: 1. αυτός που δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα 2. ο ανήλικος, για τον οποίο έχει διοριστεί προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης, σύμφωνα με το άρθρο 1672 3. όποιος αποκλείστηκε από την επιτροπεία με διάταξη τελευταίας βούλησης εκείνου που δικαιούται να υποδείξει το πρόσωπο του επιτρόπου.

Άρθρο 1596. Συνέπειες διορισμού προσώπου που αποκλείεται. Ο διορισμός προσώπου που εμπίπτει στην πρώτη περίπτωση του προηγούμενου άρθρου δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Σε περίπτωση διορισμού προσώπου που εμπίπτει σε μια από τις δύο άλλες περιπτώσεις του ίδιου άρθρου, το δικαστήριο οφείλει να ανακαλεί το διορισμό και αυτεπαγγέλτως. Ωστόσο γίνεται η ανάκληση, ο διορισμός παράγει όλα τα έννομα αποτελέσματά του.

Άρθρο 1597. Διορισμός υπό όρους. Το δικαστήριο μπορεί, εκτιμώντας το συμφέρον του ανήλικου, να επιφυλαχθεί, όταν διορίζει επίτροπο, να τον αντικαταστήσει για την περίπτωση που θα συνέβαινε ή δεν θα συνέβαινε ένα συγκεκριμένο γεγονός.

Άρθρο 1598. Γνωστοποίηση του διορισμού. Η απόφαση για το διορισμό του επιτρόπου καταχωρίζεται σε ειδικό δημόσιο βιβλίο, που τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου, και επιδίδεται στον επίτροπο και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία με την επιμέλεια του δικαστηρίου.

Άρθρο 1599. Δικαίωμα αποποίησης ή παραίτησης. Ο διοριζόμενος έχει, το δικαίωμα να αποποιηθεί το διορισμό, εκτός αν έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 1600. Έχει επίσης το δικαίωμα να παραιτείται, μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Άρθρο 1600. Αδυναμία διορισμού. Αν δεν βρίσκεται κατάλληλο φυσικό πρόσωπο για να διοριστεί επίτροπος, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 1592, η επιτροπεία του ανήλικου ανατίθεται σε ίδρυμα ή σωματείο που έχουν συσταθεί ειδικά για το σκοπό αυτόν και

διαθέτουν το κατάλληλο προσωπικό και υποδομή, αλλιώς στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία.

Άρθρο 1601. Ενέργειες σε επείγουσες περιπτώσεις. - Προσωρινός επίτροπος. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν διορίστηκε ακόμα ο επίτροπος ή αυτός που έχει διοριστεί εμποδίζεται να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, αποποιείται το διορισμό του ή παραιτείται, ο προϊστάμενος της κοινωνικής υπηρεσίας παίρνει σε επείγουσες περιπτώσεις αυτεπαγγέλτως όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία του προσώπου και της περιουσίας του ανήλικου. Αν υπάρχει επείγουσα ανάγκη να εκπροσωπηθεί ο ανήλικος σε συγκεκριμένη δικαιοπραξία ή δίκη, το δικαστήριο με προσωρινή διαταγή του διορίζει, με αίτηση των συγγενών ή και αυτεπαγγέλτως, προσωρινό επίτροπο.

Άρθρο 1602. Υποχρέωση των συγγενών. Ωστόσο επιληφθεί, στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου, η κοινωνική υπηρεσία, οι συγγενείς του ανήλικου έως τον τρίτο βαθμό εξ αίματος οφείλουν, σε περίπτωση ανάγκης, να μεριμνούν για το πρόσωπό του και τη συντήρηση της περιουσίας του.

Άρθρο 1603. Αρμοδιότητες του επιτρόπου εν γένει. Στον επίτροπο ανήκουν, υπό τους όρους των διατάξεων που ακολουθούν, το καθήκον και το δικαίωμα να επιμελείται το πρόσωπο του ανήλικου, να διοικεί την περιουσία του και να τον εκπροσωπεί σε κάθε δικαιοπραξία ή δίκη που αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του.

Άρθρο 1604. Περισσότεροι επίτροποι. Όταν το δικαστήριο έχει διορίσει για το ίδιο πρόσωπο περισσότερους επιτρόπους, αυτοί, αν δεν ορίστηκε διαφορετικά, ασκούν τις αρμοδιότητές τους από κοινού.

Άρθρο 1605. Διαφωνία περισσότερων επιτρόπων. Για κάθε διαφωνία των περισσότερων επιτρόπων αποφασίζει το εποπτικό συμβούλιο. Με αίτηση του επιτρόπου που διαφωνεί ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει διαφορετικά.

Άρθρο 1606. Επιμέλεια του προσώπου. Για την επιμέλεια του προσώπου του ανήλικου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 1518. Στην περίπτωση περισσότερων επιτρόπων, ο επίτροπος που δεν έχει την επιμέλεια, καθώς και κάθε συγγενής εξ αίματος έως τον τρίτο βαθμό, δικαιούνται να αναφέρονται σχετικά με την επιμέλεια στο εποπτικό συμβούλιο.

Άρθρο 1607. Διαβίωση του ανήλικου σε τρίτους. Ο επίτροπος μπορεί, με την άδεια του δικαστηρίου, ύστερα από γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου, να εμπιστευτεί τη διαβίωση και την πραγματική φροντίδα του ανήλικου σε καταλληλή οικογένεια (α ν ά δ ο χ η ο ι κ ο γ έ ν ε ι α) και, αν δεν βρίσκεται τέτοια οικογένεια, σε κατάλληλο ίδρυμα. Αν το εποπτικό συμβούλιο αρνείται να γνωμοδοτήσει ή γνωμοδοτεί αρνητικά, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίζει σχετικά και με μόνη την αίτηση του επιτρόπου.

Το δικαστήριο μπορεί, και χωρίς αίτηση του επιτρόπου, να εμπιστευθεί τη διαβίωση και την πραγματική φροντίδα του ανήλικου σε οικογένεια ή σε ίδρυμα, είτε αυτεπαγγ-

γέλτως είτε με αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον, μετά γνώμη του εποπτικού συμβουλίου, αν η σωματική αγωγή ή η πνευματική ανάπτυξη του ανηλίκου δεν προάγονται με τις φροντίδες του επιτρόπου.

Άρθρο 1608. Η κατά το προηγούμενο άρθρο ανάθεση γίνεται ύστερα από έρευνα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας για το ήθος, τις βιοτικές συνθήκες και την εν γένει καταλληλότητα της οικογένειας ή του ιδρύματος. Η σχετική έκθεση συνεκτιμάται από το δικαστήριο.

Άρθρο 1609. Εισαγωγή σε ειδικά ιδρύματα. Όταν η κατάσταση του ανηλίκου από την άποψη της σωματικής, της ψυχικής ή της πνευματικής του ανάπτυξης επιβάλλει την εισαγωγή του σε ειδικό ίδρυμα ή κατάσταση, απαιτείται άδεια του δικαστηρίου, που παρέχεται ύστερα από αίτηση του επιτρόπου και γνώμη του εποπτικού συμβουλίου ή και αυτεπαγγέλτως με πρόταση του τελευταίου. Για την απόφασή του το δικαστήριο συνεκτιμά γνώμатеυση ειδικού επιστήμονα, καθώς και έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, ιδίως ως προς την καταλληλότητα του ιδρύματος ή του καταστήματος. Το εποπτικό συμβούλιο και η κοινωνική υπηρεσία παρακολουθούν την κατάσταση του ανηλίκου, όσο αυτός παραμένει στο ίδρυμα ή στο κατάστημα.

Άρθρο 1610. Πρόσθετες εγγυήσεις για τον ανήλικο. Η απόφαση του δικαστηρίου για την εισαγωγή του ανηλίκου σε ειδικό ίδρυμα ή κατάσταση ισχύει για έξι μήνες. Η ισχύς της μπορεί να παρατείνεται για έξι μήνες κάθε φορά. Η απόφαση μπορεί να ανακαλείται οποτεδήποτε, αν εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν τη λήψη αυτού του μέτρου.

Άρθρο 1611. Διοίκηση της περιουσίας. Σύνταξη απογραφής. Ο επίτροπος οφείλει να συντάσσει παρουσία εκπροσώπου του εποπτικού συμβουλίου απογραφή της περιουσίας που υπάρχει ή που περιέρχεται στον ανήλικο μετά το διορισμό και που υπάγεται στη διοίκηση του επιτρόπου. Στη σύνταξη της απογραφής καλείται να παραστεί, αν είναι τούτο δυνατόν, και ο ανήλικος που συμπλήρωσε το 14ο έτος της ηλικίας του. Αντίγραφο της απογραφής επιδίδεται στο εποπτικό συμβούλιο και στην κοινωνική υπηρεσία.

Ο επίτροπος μπορεί και, ύστερα από παραγγελία του εποπτικού συμβουλίου, οφείλει να ζητήσει τη σύνταξη δικαστικής απογραφής.

Άρθρο 1612. Προσδιορισμός της ετήσιας δαπάνης του ανηλίκου. Κατά την έναρξη της επιτροπείας ο επίτροπος οφείλει να προκαλέσει απόφαση του εποπτικού συμβουλίου, που να ορίζει κατά προσέγγιση την ετήσια δαπάνη για την επιμέλεια του προσώπου και τη διοίκηση της περιουσίας του ανηλίκου. Το δικαστήριο με αίτηση του επιτρόπου ή και αυτεπαγγέλτως μπορεί να αποφασίζει διαφορετικά.

Άρθρο 1613. Μετρητά χρήματα του ανηλίκου. Αν στην περιουσία του ανηλίκου υπάρχουν ή περιέλθουν κατά τη διάρκεια της επιτροπείας μετρητά χρήματα, ο επίτροπος οφείλει χωρίς καθυστέρηση να χρησιμοποιήσει παραγωγικά ή να τοποθετήσει κατά τρόπον επωφελη

το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση της ετήσιας δαπάνης. Ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η τοποθέτηση των χρημάτων προσδιορίζεται από τον επίτροπο και εγκρίνεται από το εποπτικό συμβούλιο. Αν το εποπτικό συμβούλιο αρνείται την έγκριση, αποφασίζει το δικαστήριο.

Άρθρο 1614. Τίτλοι και πολύτιμα αντικείμενα. Ο επίτροπος οφείλει να τοποθετεί στο όνομα του ανηλίκου σε ασφαλή τράπεζα ή σε άλλο κατάλληλο πιστωτικό ίδρυμα τα δημόσια χρεόγραφα, τις ομολογίες ή τις μετοχές ανώνυμων εταιρειών, τα πολύτιμα αντικείμενα ή τα μεγάλης σημασίας έγγραφα που υπάρχουν στην περιουσία του ανηλίκου. Το εποπτικό συμβούλιο οφείλει να ενεργεί περιοδικούς ελέγχους, όταν το κρίνει σκόπιμο και οπωσδήποτε μια φορά το έτος.

Άρθρο 1615. Διαχειριστική εξουσία του επιτρόπου. Ο επίτροπος, όπου ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ενεργεί ως προς την περιουσία του ανηλίκου κάθε πράξη τακτικής διαχείρισης, ιδίως την πληρωμή χρεών και την είσπραξη απαιτήσεων.

Άρθρο 1616. Διοίκηση της περιουσίας που παραχωρήθηκε με διαχειριστικούς όρους. Ο επίτροπος οφείλει να διοικεί την περιουσία που παραχωρήθηκε στον ανήλικο με χαρακτηριστική πράξη εν ζωή ή που περιήλθε σ' αυτόν με διαθήκη, σύμφωνα με τους όρους που έθεσε ο δωρητής ή ο διαθέτης. Το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει παρέκκλιση από αυτούς τους όρους, αν το επιβάλλει το συμφέρον του ανηλίκου.

Αν ο δωρητής ή ο διαθέτης ορίσουν να μην έχει τη διοίκηση της περιουσίας που παραχώρησαν ο επίτροπος και δεν όρισαν το πρόσωπο που θα έχει τη διοίκηση αυτής της περιουσίας, το δικαστήριο διορίζει ειδικό επίτροπο.

Άρθρο 1617. Χαραριστικές πράξεις. Ο επίτροπος δεν δικαιούται να καταρτίζει δικαιοπραξίες με χαρακτηριστική αιτία σε βάρος της περιουσίας του ανηλίκου. Εξαιρούνται με την επιφύλαξη των διατυπώσεων της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1624, οι χαρακτηριστικές δικαιοπραξίες που επιβάλλονται από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον ή από λόγους ευπρέπειας.

Άρθρο 1618. Ιδιόχρηση περιουσίας του ανηλίκου. Ο επίτροπος δεν δικαιούται να χρησιμοποιεί για δικό του λογαριασμό την περιουσία του ανηλίκου και ιδίως μετρητά χρήματά του.

Άρθρο 1619. Πράξεις που απαιτούν την άδεια του εποπτικού συμβουλίου. Με μόνη την άδεια του εποπτικού συμβουλίου ο επίτροπος δικαιούται στο όνομα του ανηλίκου: 1. να εκμισθώνει ή να μισθώνει ακίνητα 2 να συνάπτει σύμβαση με αντικείμενο την παροχή της εργασίας του ανηλίκου ή σύμβαση μαθητείας 3. να επιχειρεί και κάθε άλλη πράξη που υπερβαίνει τα όρια της τακτικής διαχείρισης, εφόσον αυτή δεν εμπίπτει στα άρθρα 1623, 1624 και 1625.

Άρθρο 1620. Άδεια του εποπτικού συμβουλίου απαιτείται και για να χορηγήσει ο επίτροπος στον ανήλικο τη γενική συναίνεση του άρθρου 136, καθώς και τη συναίνεσή του να ασκήσει επάγγελμα.

Άρθρο 1621. Διεξαγωγή δικών. Ο επίτροπος έχει, με μόνη την άδεια του εποπτικού συμβουλίου, το δικαίωμα να ασκεί στο όνομα του ανηλίκου εμπράγματα αγωγή για ακίνητο ή άλλη αγωγή με αντικείμενο που λόγω ποσού υπάγεται στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου ή αγωγή που αφορά την προσωπική κατάσταση. Το ίδιο ισχύει και για την αγωγή του ανηλίκου για διανομή κοινού πράγματος. Η έλλειψη της άδειας εξετάζεται από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για την παραίτηση από αγωγή που έχει ασκηθεί.

Μέτρα που λαμβάνονται προσωρινά από τον επίτροπο για την εξασφάλιση των συμφερόντων του ανηλίκου σε επείγουσες περιπτώσεις εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 1622. Σε περίπτωση άρνησης του εποπτικού συμβουλίου να χορηγήσει την άδεια των τριών προηγούμενων άρθρων, αποφασίζει το δικαστήριο.

Άρθρο 1623. Γενική άδεια. Ύστερα από γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου, το δικαστήριο μπορεί να παρέχει στον επίτροπο γενική άδεια να επιχειρεί απεριόριστως τις πράξεις που εμπίπτουν στο άρθρο 1619, εφόσον κρίνει ότι η άδεια αυτή είναι αναγκαία ή ωφέλιμη για τη διοίκηση της περιουσίας του ανηλίκου και ιδίως για την εκμετάλλευση επιχείρησής του. Με τον ίδιο τρόπο και τις ίδιες προϋποθέσεις μπορεί να δοθεί στον επίτροπο γενική άδεια να δανειζεται στο όνομα του ανηλίκου, να αναδέχεται ξένο χρέος και να παρέχει εγγύηση για χάρη της εκμετάλλευσης επιχείρησής του ανηλίκου.

Άρθρο 1624. Πράξεις με άδεια του δικαστηρίου. Ο επίτροπος, χωρίς τη γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου και την άδεια του δικαστηρίου, δεν έχει το δικαίωμα στο όνομα του ανηλίκου: 1. να διαθέτει την περιουσία του ανηλίκου συνολικά ή κατά ένα μέρος της 2. να εκποιεί ή να αποκτά με αντάλλαγμα ακίνητο ή εμπράγματο δικαίωμα σε ξένο ακίνητο 3. να εκχωρεί απαίτηση που έχει αντικείμενο τη μεταβίβαση ακινήτου στον ανήλικο 4. να εκποιεί τους τίτλους και τα πολύτιμα αντικείμενα του άρθρου 1614 5. να επιχειρεί οποιοδήποτε έργο σε ακίνητο του ανηλίκου που η δαπάνη του υπερβαίνει το όριο της τρίτης παραγράφου του παρόντος άρθρου 6. να εκποιεί εμπορική, βιομηχανική ή άλλη επιχείρηση που περιλαμβάνεται στην περιουσία του ανηλίκου, να αποφασίζει τη διάλυση και την εκκαθάρισή της, καθώς και να ιδρύει νέα επιχείρηση 7. να εκμισθώνει ακίνητο του ανηλίκου για χρόνο που υπερβαίνει τα εννέα έτη 8. να δανειζει ή να δανειζεται 9. να παραιτείται από ασφάλεια για απαίτηση του ανηλίκου ή να ελαττώνει μια τέτοια ασφάλεια 10. να συνάπτει συμβιβασμό ή συμφωνία περί διαιτησίας για αντικείμενο που η αξία του υπερβαίνει το όριο της τρίτης παραγράφου του παρόντος 11. να εγγυάται ή να αναδέχεται από επαχθή αιτία ξένο χρέος, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 1623. Οι παραπάνω διατυπώσεις, όταν παρόντων διαθέσεις, απαιτούνται και για τις σχετικές υποσχετικές συμβάσεις.

Η άδεια του δικαστηρίου μπορεί να δίνεται υπό όρους.

Το όριο πέρα από το οποίο δεν μπορεί ο επίτροπος να επιχειρεί τις πράξεις αριθμ. 5 και 10 της πρώτης

παραγράφου του παρόντος ισούται με το ποσό της ετήσιας δαπάνης του ανηλίκου που έχει προσδιοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 1612.

Άρθρο 1625. Κληρονομία ή κληροδοσία που επάγεται στον ανήλικο. Ο επίτροπος, χωρίς τη γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου και την άδεια του δικαστηρίου, δεν έχει το δικαίωμα στο όνομα του ανηλίκου: 1. να αποποιείται κληρονομία ή να παραιτείται από τη νόμιμη μοίρα κληρονομίας που επάγεται στον ανήλικο 2. να αποδέχεται κληροδοσία ή δωρεά που συνεπάγεται βάρη 3. να αποποιείται κληροδοσία που περιέρχεται στον ανήλικο.

Όσον αφορά την αποδοχή κληρονομίας, η οποία επάγεται στον ανήλικο, έχει ανάλογη εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 1527.

Άρθρο 1626. Λογοδοσία. Ο επίτροπος οφείλει να λογοδοτεί στο εποπτικό συμβούλιο κάθε χρόνο. Το εποπτικό συμβούλιο μπορεί να καθορίζει τη λογοδοσία σε αραιότερα διαστήματα, πάντως όχι μεγαλύτερα από μια πενταετία, αν οι περιστάσεις δεν δικαιολογούν την ετήσια λογοδοσία.

Άρθρο 1627. Ανικανότητα εκπροσώπησης. Ο επίτροπος δεν μπορεί να εκπροσωπήσει τον ανήλικο σε δικαιοπραξίες και σε δίκες, όπου τα συμφέροντα του ανηλίκου συγκρούονται με τα δικά του ή του συζύγου του ή των συγγενών του, σε ευθεία γραμμή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας απεριόριστα και σε πλάγια γραμμή εξ αίματος έως το δεύτερο βαθμό.

Άρθρο 1628. Διορισμός ειδικού επιτρόπου. Στην περίπτωση του προηγούμενου άρθρου, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση κωλύματος, το δικαστήριο διορίζει, με αίτηση του επιτρόπου ή και αυτεπαγγέλτως ειδικό επίτροπο. Όταν ο ειδικός επίτροπος διορίζεται για να αναπληρώσει τον επίτροπο προσωρινά σε όλα τα έργα του λόγω κωλύματός του, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει και τη διάρκεια της ειδικής επιτροπείας.

Άρθρο 1629. Κάθε φορά που προβλέπεται από το νόμο ο διορισμός ειδικού επιτρόπου, ισχύουν, ως προς τη διαδικασία του διορισμού, τις αρμοδιότητες και την εν γένει δράση του, οι διατάξεις για την επιτροπεία.

Άρθρο 1630. Άκυρες πράξεις. Κάθε πράξη του επιτρόπου που επιχειρήθηκε χωρίς τις διατυπώσεις που τάσσει ο νόμος είναι άκυρη. Την ακυρότητα προτείνουν ο επίτροπος, ο ανήλικος και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του.

Άρθρο 1631. Αμοιβή και αποκατάσταση δαπανών. Το δικαστήριο μπορεί, κατά τις περιστάσεις, να ορίζει, ύστερα από σχετική αίτηση και τη γνώμη του εποπτικού συμβουλίου, αμοιβή για την απασχόληση του επιτρόπου, ανάλογη με τους κόπους του και το μέγεθος της περιουσίας που διαχειρίζεται. Αν η περιουσία αυτή δεν επαρκεί για να καταβληθεί στον επίτροπο αμοιβή ανάλογη με την έκταση της απασχόλησής του ή αν δεν υπάρχει καθόλου περιουσία και το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει, λόγω των ειδικών περιστάσεων, να καταβληθεί αμοιβή, η αμοιβή την οποία καθορίζει καταβάλλεται στον επίτροπο από το δημόσιο ταμείο, όπως ορίζει ο νόμος.

Ο επίτροπος δικαιούται να απαιτήσει να του καταβληθεί κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για τη διεξαγωγή της επιτροπείας, σύμφωνα με τις διατάξεις για την εντολή.

Άρθρο 1632. Ευθύνη του επιτρόπου. Ο επίτροπος ευθύνεται για κάθε ζημία του ανηλικού από πταίσμα του κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Αν έχουν διοριστεί περισσότεροι επίτροποι, είναι συνυπεύθυνοι εις ολόκληρον, εκτός αν έχουν διοριστεί με χωριστό κύκλο ενέργειας ο καθένας και ενεργούν αυτοτελώς.

Άρθρο 1633. Απαλλαγή από περιορισμούς. Ο γονέας που δικαιούται να υποδείξει επίτροπο με διαθήκη του ή με δήλωση στον ειρηνοδίκη ή σε συμβολαιογράφο, μπορεί να απαλλάσσει τον επίτροπο από τους περιορισμούς των άρθρων 1613 και 1614. Η απαλλαγή αυτή δεν ισχύει, αν το δικαστήριο κρίνει ότι θέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα του ανηλικού.

Άρθρο 1634. Εποπτικό συμβούλιο. Πώς συγκροτείται. Συγχρόνως με το διορισμό του επιτρόπου το δικαστήριο οφείλει να διορίσει και το εποπτικό συμβούλιο. Το εποπτικό συμβούλιο, αποτελούμενο από τρία έως πέντε μέλη, συγκροτείται από συγγενείς του ανηλικού ή φίλους των γονέων του. Με την ίδια απόφασή του το δικαστήριο ορίζει πρόεδρο του εποπτικού συμβουλίου ένα από τα μέλη του.

Το δικαστήριο μπορεί, αν κρίνει ότι το επιβάλλει το συμφέρον του ανηλικού, ιδίως γιατί δεν υπάρχουν κατάλληλοι συγγενείς ή φίλοι ή συντρέχει άλλος σπουδαίος λόγος, να διορίσει ως μέλος του εποπτικού συμβουλίου και ένα όργανο της κοινωνικής υπηρεσίας ή να αναθέσει σε εξαιρετικές περιπτώσεις αποκλειστικά σ' αυτό τα έργα του εποπτικού συμβουλίου.

Το άρθρο 1593 έχει ανάλογη εφαρμογή.

Άρθρο 1635. Όταν ως επίτροπος, προσωρινός ή οριστικός, ενεργεί η κοινωνική υπηρεσία, καθώς και όταν δεν προβλέπεται ή δεν έχει συγκροτηθεί ακόμη εποπτικό συμβούλιο, τα έργα του εποπτικού συμβουλίου ασκεί ο ειρηνοδίκης. Το ίδιο ισχύει και όταν διορίζεται από το δικαστήριο ειδικός επίτροπος, σύμφωνα με τα άρθρα 1517 και 1521.

Άρθρο 1636. Ποιοι αποκλείονται από μέλη. Δεν επιτρέπεται να διορισθούν μέλη του εποπτικού συμβουλίου: 1. ο επίτροπος του ανηλικού 2. αυτοί που δεν επιτρέπεται να διοριστούν επίτροποι, σύμφωνα με το άρθρο 1595.

Άρθρο 1637. Συνεδριάσεις. Το εποπτικό συμβούλιο συνεδριάζει κάθε φορά που το συγκαλεί ο πρόεδρος του. Ο πρόεδρος οφείλει να το συγκαλέσει, αν το ζητήσουν ένα από τα μέλη του ή ο επίτροπος.

Άρθρο 1638. Προσωρινό κώλυμα και αντικατάσταση. Σε κάθε περίπτωση που το συμφέρον κάποιου μέλους του εποπτικού συμβουλίου, του συζύγου του ή συγγενούς του σε ευθεία γραμμή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας απεριόριστα και σε πλάγια γραμμή εξ αίματος έως το δεύτερο βαθμό είναι αντίθετο προς το συμφέρον του ανηλικού, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση όπου συντρέχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο διορίζει αντικαταστάτη.

Άρθρο 1639. Διάρκεια της θητείας. Η θητεία των μελών του εποπτικού συμβουλίου διαρκεί όσο διαρκεί η επιτροπεία και λήγει για τους ίδιους λόγους που λήγει και η θητεία του επιτρόπου. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου παύονται από το δικαστήριο και αντικαθίστανται, όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Άρθρο 1640. Ευθύνη του προέδρου και των μελών. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των δημόσιων υπαλλήλων, όσον αφορά τα μέλη που είναι όργανα της κοινωνικής υπηρεσίας, ο πρόεδρος και τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ευθύνονται όπως ο επίτροπος.

Άρθρο 1641. Αποζημίωση των μελών. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου δικαιούνται να αποζημιώνονται για κάθε δαπάνη τους, στην οποία υποβλήθηκαν για την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις για την εντολή. Αν η περιουσία του ανηλικού δεν επαρκεί ή δεν υπάρχει καθόλου περιουσία, έχει ανάλογη εφαρμογή για την καταβολή των δαπανών το άρθρο 1631.

Άρθρο 1642. Αρμοδιότητες. Το εποπτικό συμβούλιο, εκτός από τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται με ειδικές διατάξεις, εποπτεύει γενικότερα το σύνολο της δράσης του επιτρόπου. Σε περίπτωση που ο επίτροπος διαφωνεί με τις αποφάσεις του, αποφασίζει: το δικαστήριο με αίτηση του επιτρόπου, όποιου άλλου έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 1643. Έλεγχος των λογαριασμών. Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει τους λογαριασμούς που του υποβάλλει ο επίτροπος. Κατά τη λογοδοσία του επιτρόπου, σύμφωνα με το άρθρο 1626, καλείται να παραστεί, αν είναι δυνατόν, και ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το 12ο έτος της ηλικίας του.

Άρθρο 1644. Αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων. Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης και εφόσον το εποπτικό συμβούλιο δεν μπορεί για οποιονδήποτε λόγο να συνεδριάσει, ο πρόεδρος αποφασίζει μόνος. Κακή χρήση αυτής της εξουσίας δεν θίγει το κύρος της πράξης που επιχειρείται, αλλά επισύρει τις συνέπειες των άρθρων 1639 και 1640.

Αν, στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, ο πρόεδρος του εποπτικού συμβουλίου κωλύεται ή αμελεί να πάρει τα επιβαλλόμενα μέτρα, αποφασίζει ο προϊστάμενος της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας.

Άρθρο 1645. Σύμπραξη της κοινωνικής υπηρεσίας. Η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία επικουρεί το εποπτικό συμβούλιο στο έργο του, παρέχοντας σ' αυτό, όταν το ζητεί, πληροφορίες σχετικές με τον τρόπο που εκπληρώνει τα καθήκοντά του ο επίτροπος, καθώς και τις διαπιστώσεις της για την εν γένει προσωπική κατάσταση του ανηλικού.

Άρθρο 1646. Η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία οφείλει να αναγγέλλει στο δικαστήριο χωρίς καθυστέρηση κάθε περίπτωση που καθιστά αναγκαία την αυτεπάγγελτη ενέργειά του υπέρ ανηλικού, να διαβιβάζει σ' αυτό κάθε χρήσιμο στοιχείο και πληροφορία και να υποβάλλει σχετικές προτάσεις.

Όπου στις διατάξεις αυτού του Κεφαλαίου απαιτείται, για την απόφαση του δικαστηρίου, έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας, ο γραμματέας του ειδοποιεί έγκαιρα την κοινωνική υπηρεσία να υποβάλει τη σχετική έκθεση.

Άρθρο 1647. Ακρόαση του ανηλίκου. Πριν από κάθε απόφαση οποιουδήποτε οργάνου της επιτροπείας, αυτό οφείλει, ανάλογα με την ωριμότητα του ανηλίκου, να ακούει και τη δική του γνώμη.

Άρθρο 1648. Κριτήριο το συμφέρον του ανηλίκου. Κάθε απόφαση οποιουδήποτε οργάνου της επιτροπείας πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του ανηλίκου.

Άρθρο 1649. Λήξη της επιτροπείας. Η επιτροπεία λήγει με την ενηλικίωση του ανηλίκου ή το θάνατό του.

Άρθρο 1650. Αυτοδίκαιη παύση του επιτρόπου. Το λειτουργήμα του επιτρόπου παύει αυτοδικαίως, αν αυτός, μετά την έναρξη της επιτροπείας, χάσει εν όλω ή εν μέρει τη δικαιοπρακτική του ικανότητα ή τεθεί υπό προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη. Επίσης, αν κηρυχθεί σε αφάνεια ή αν διαταχθεί δικαστική επιμέλεια των υποθέσεών του, σύμφωνα με το άρθρο 1689.

Άρθρο 1651. Παύση με δικαστική απόφαση. Το δικαστήριο παύει, με αίτηση του εποπτικού συμβουλίου ή και αυτεπαγγέλτως, τον επίτροπο, όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος, ιδίως αν κρίνει ότι η συνέχιση της επιτροπείας του μπορεί να θέσει σε κίνδυνο, λόγω παραμέλησης των καθηκόντων του ή για άλλο λόγο, τα συμφέροντα του ανηλίκου.

Άρθρο 1652. Απόδοση της περιουσίας και τελική λογοδοσία. Ο επίτροπος μετά το τέλος της επιτροπείας του έχει υποχρέωση να παραδώσει την περιουσία που διοίκησε και να λογοδοτήσει για την όλη διοίκησή του.

Άρθρο 1653. Παραγραφή. Κάθε αξίωση κατά του επιτρόπου σχετική με τη διοίκησή του παραγράφεται πέντε χρόνια μετά τη λήξη της επιτροπείας ή την παύση του επιτρόπου. Από την παραγραφή αυτή εξαιρείται το κατάλοιπο από τη λογοδοσία.

Άρθρο 1654. Πράξεις μετά τη λήξη. Για το χρόνο μετά τη λήξη της επιτροπείας ή την παύση του επιτρόπου έχουν ανάλογη εφαρμογή τα άρθρα 1540 και 1541.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΑΝΑΔΟΧΗ ΑΝΗΛΙΚΟΥ

Άρθρο 1655. Διατήρηση των σχέσεων με τη φυσική οικογένεια ή τον επίτροπο. Όταν τρίτοι έχουν την πραγματική φροντίδα του προσώπου του ανηλίκου, γιατί τους την ανέθεσαν είτε οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος είτε το δικαστήριο (α ν ά δ ο χ ο ι γ ο ν ε ί ς ή α ν ά δ ο χ η ο ι κ ο γ ε ν ε ι α), οι έννομες σχέσεις μεταξύ του ανηλίκου και της φυσικής του οικογένειας ή του επιτρόπου και ιδίως οι αρμοδιότητες από τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία παραμένουν αμετάβλητες, εφόσον δεν ορίζεται στο νόμο διαφορετικά.

Άρθρο 1656. Υποχρεώσεις των ανάδοχων γονέων. Οι ανάδοχοι γονείς οφείλουν να διευκολύνουν τις προ-

σωπικές σχέσεις και την επικοινωνία των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου με τον ανήλικο, εφόσον δεν παραβιάζονται ουσιώδη συμφέροντά του. Σε περίπτωση διαφωνίας αποφασίζει το δικαστήριο.

Άρθρο 1657. Οι ανάδοχοι γονείς οφείλουν επίσης να παρέχουν ανελλιπώς στους φυσικούς γονείς ή στον επίτροπο, καθώς και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο και τις συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξης του ανηλίκου.

Άρθρο 1658. Οι ανάδοχοι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να ενεργούν εναντίον της βούλησης των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου, αν αυτή εκφράσθηκε ρητά.

Άρθρο 1659. Αρμοδιότητες και δικαιώματα. Αν δεν παρέχονται σ' αυτούς περισσότερες αρμοδιότητες από το νόμο ή με δικαστική απόφαση, οι ανάδοχοι γονείς ασκούν, στο όνομα και για λογαριασμό των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου, όσες αρμοδιότητες τους είναι απαραίτητες για να μερμούν για τις τρέχουσες και τις επείγουσες υποθέσεις του ανηλίκου. Έχουν επιπλέον, σε κάθε περίπτωση, το δικαίωμα να αξιώνουν από τους φυσικούς γονείς ή τον επίτροπο, πριν αυτοί λάβουν οποιαδήποτε απόφαση σχετική με τον ανήλικο, να τους παρέχουν τη δυνατότητα να διατυπώνουν τη γνώμη τους.

Άρθρο 1660. Αφαίρεση αρμοδιοτήτων από τους φυσικούς γονείς ή τον επίτροπο. Όταν η ένταξη του ανηλίκου στην ανάδοχη οικογένεια γίνεται διαρκέστερη, ενώ παράλληλα εξασθενούν οι δεσμοί του με τους φυσικούς γονείς του, οι ανάδοχοι γονείς έχουν το δικαίωμα να ζητούν από το δικαστήριο να αφαιρεί από τους φυσικούς γονείς εν μέρει ή εν όλω την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου ή και τη διοίκηση της περιουσίας του. Στην τελευταία περίπτωση οι ανάδοχοι γονείς καθίστανται επίτροποι.

Άρθρο 1661. Αν ο ανήλικος τελεί υπό επιτροπεία και συντρέχουν προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές του προηγούμενου άρθρου, οι ανάδοχοι γονείς μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο, είτε να διορισθούν συνεπίτροποι είτε να ανατεθεί σ' αυτούς ολόκληρη η επιτροπεία.

Άρθρο 1662. Άρση της αναδοχής. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων άρθρων, οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος που ανέθεσαν τη φροντίδα του προσώπου του ανηλίκου στους ανάδοχους γονείς με σύμβαση, έχουν το δικαίωμα να ανακαλούν την ανάθεση οποτεδήποτε. Με την ίδια εξαίρεση, μπορεί και το δικαστήριο, αν η ανάθεση έγινε με απόφασή του, να θέτει τέρμα σ' αυτήν, όταν το ζητούν οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος, εφόσον διαπιστώνει ότι εξέλιπαν οι λόγοι για τους οποίους είχε αποφασισθεί το μέτρο.

Άρθρο 1663. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να αίρει την ανάθεση και να εμπιστευτεί τη φροντίδα του ανηλίκου σε άλλους, με αίτηση των φυσικών γονέων ή του επιτρόπου, άλλων συγγενών, του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, όταν διαπιστώνει ότι η ανάδοχη οικογένεια δεν είναι κατάλληλη να ανταποκριθεί στα καθήκοντά της.

Άρθρο 1664. Τι συνεκτιμά το δικαστήριο. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει να είναι σύμφωνη με το συμφέρον του ανηλίκου. Το δικαστήριο οφείλει, ανάλογα με την ωριμότητα του ανηλίκου, να ακούει, πριν αποφασίσει, και τη δική του γνώμη. Επίσης, οφείλει να ακούει τους ανάδοχους και τους φυσικούς γονείς ή τον επίτροπο και να συνεκτιμά την έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας.

Άρθρο 1665. Εποπτεία της κοινωνικής υπηρεσίας. Σε κάθε περίπτωση αναδοχής ανηλίκου, η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία παρακολουθεί με ειδικευμένα όργανά της την εξασφάλιση των απαραίτητων υλικών και ηθικών προϋποθέσεων για την κανονική διαβίωση και ανάπτυξη του ανηλίκου, επεμβαίνει με κατάλληλες συμβουλές ή άλλες πρόσφορες μεθόδους κάθε φορά που το επιβάλλει το συμφέρον του και αναφέρεται σχετικά στο δικαστήριο.

Όταν η αναδοχή του ανηλίκου γίνεται με σύμβαση, έχουν τόσο οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος όσο και οι ανάδοχοι γονείς την υποχρέωση να αναγγείλουν χωρίς καθυστέρηση τη σύμβαση στην κοινωνική υπηρεσία.

Άρθρο 13

Τα Κεφάλαια δέκατο έκτο (άρθρα 1686 έως 1700), δέκατο έβδομο (άρθρα 1701 έως 1704) και δέκατο όγδοο (άρθρα 1705 έως 1709) του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα, που αναφέρονται στην επιτροπεία απαγορευμένων, την επιτροπεία απόντος και τη δικαστική αντίληψη, καταργούνται.

Στη θέση των ήδη καταργημένων με το άρθρο 21 του ν. 1329/1983 διατάξεων του παλαιού δέκατου πέμπτου Κεφαλαίου του Τέταρτου Βιβλίου του Αστικού Κώδικα, που αναφέρονταν στην κηδεμονία χειράφετων ανηλίκων (άρθρα 1666 έως 1685) και των διατάξεων που καταργούνται με την προηγούμενη παράγραφο τίθενται νέα Κεφάλαια δέκατο έκτο και δέκατο έβδομο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Άρθρο 1666. Ποιοι υποβάλλονται σε δικαστική συμπαράσταση. Σε δικαστική συμπαράσταση υποβάλλεται ο ενήλικος: 1. Όταν λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας αδυνατεί εν όλω ή εν μέρει να φροντίζει μόνος για τις υποθέσεις του 2. όταν, λόγω ασωτίας, τοξικομανίας ή αλκοολισμού, εκθέτει στον κίνδυνο της στέρησης τον εαυτό του, το σύζυγό του, τους κατιόντες του ή τους ανιόντες του.

Ο ανήλικος, που βρίσκεται υπό γονική μέριμνα ή επιτροπεία, μπορεί να υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση, αν συντρέχουν οι όροι της, κατά το τελευταίο έτος της ανηλικότητας. Τα αποτελέσματα της υποβολής σε δικαστική συμπαράσταση αρχίζουν, αφότου ο ανήλικος ενηλικιωθεί.

Άρθρο 1667. Η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση αποφασίζεται από το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του ίδιου του πάσχοντος ή του συζύγου του, εφόσον υπάρχει έγγαμη συμβίωση, ή των γονέων ή τέκνων του ή του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1666, την αίτηση

μπορεί να υποβάλει και ο επίτροπος του ανηλίκου.

Όταν το πρόσωπο πάσχει αποκλειστικά από σωματική αναπηρία, το δικαστήριο αποφασίζει μόνο ύστερα από αίτηση του ίδιου.

Άρθρο 1668. Οι δημόσιοι ή δημοτικοί υπάλληλοι, οι εισαγγελείς, τα όργανα των αρμόδιων κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και οι προϊστάμενοι μονάδων ψυχικής υγείας οφείλουν να γνωστοποιούν στο δικαστήριο κάθε περίπτωση που μπορεί να συνεπάγεται την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση, αμέσως μόλις την πληροφορούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 1669. Ποιος διορίζεται δικαστικός συμπαραστάτης. Το δικαστήριο διορίζει δικαστικό συμπαραστάτη το φυσικό πρόσωπο που έχει προτείνει αυτός τον οποίο αφορά το μέτρο, εφόσον ο τελευταίος έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του και το προτεινόμενο πρόσωπο κρίνεται κατάλληλο και μπορεί κατά το νόμο να διορισθεί. Αν αυτός που χρειάζεται τη συμπάρσταση δεν προτείνει κανέναν ή αν εκείνος που προτάθηκε δεν κρίνεται κατάλληλος, το δικαστήριο επιλέγει ελεύθερα αυτόν που κρίνει περισσότερο κατάλληλο για τη συγκεκριμένη περίπτωση, αφού λάβει υπόψη του την τυχόν εκφρασμένη βούληση του συμπαραστατέου, να αποκλεισθεί συγκεκριμένο πρόσωπο, τους δεσμούς του με τους γονείς του ή άλλα πρόσωπα και ιδίως με τους γονείς του, τα τέκνα του και το σύζυγό του, καθώς και τον κίνδυνο από την τυχόν υφιστάμενη αντίθεση συμφερόντων ανάμεσα στον συμπαραστατέο και σ' αυτόν που πρόκειται να διορισθεί.

Άρθρο 1670. Ποιοι αποκλείονται. Δεν διορίζεται δικαστικός συμπαραστάτης: 1. αυτός που δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα 2. ο ενήλικος για τον οποίο έχει διορισθεί προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης κατά το άρθρο 1672 3. αυτός που συνδέεται με σχέση εξάρτησης ή με οποιονδήποτε άλλο στενό δεσμό με τη μονάδα ψυχικής υγείας στην οποία ο συμπαραστατέος έχει εισαχθεί για θεραπεία ή απλώς διαμένει. Ο διορισμός που εμπίπτει στην πρώτη περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Για τις δύο άλλες περιπτώσεις ισχύουν τα οριζόμενα στα δεύτερο και τρίτο εδάφια του άρθρου 1596.

Άρθρο 1671. Αδυναμία διορισμού. Αν δεν βρίσκεται κατάλληλο φυσικό πρόσωπο για να διορισθεί δικαστικός συμπαραστάτης, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 1669, η δικαστική συμπαράσταση ανατίθεται σε σωματείο ή ίδρυμα, που έχουν συσταθεί ειδικά για το σκοπό αυτόν και διαθέτουν το κατάλληλο προσωπικό και υποδομή, αλλιώς στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία. Το άρθρο 1635 έχει ανάλογη εφαρμογή.

Άρθρο 1672. Προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης. Το δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, πριν ή και μετά την έναρξη της διαδικασίας για την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση, να διορίσει, με αίτηση ενός από τα πρόσωπα του άρθρου 1667 ή και αυτεπαγγέλτως, προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη. Η εξουσία του περιλαμβάνει κάθε ασφαλιστικό μέτρο απαραίτητο για να αποφευχθεί σοβαρός κίνδυνος για το πρόσωπο ή την περιουσία του συμπαραστατέου. Για το διάστημα από τη δημοσίευση της απόφασης έως

την τελεσιδικία της, ο διορισμός προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη είναι υποχρεωτικός.

Άρθρο 1673. Η προσωρινή δικαστική συμπάρσταση λήγει με την τελεσιδικία της απόφασης της κύριας δίκης. Το δικαστήριο μπορεί, ακόμη και αυτεπαγγέλτως, να αίρει την προσωρινή δικαστική συμπάρσταση και οποτεδήποτε άλλοτε, αν ο συμπαραστατέος δεν έχει πλέον ανάγκη αυτού του μέτρου.

Άρθρο 1674. Έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας. Το δικαστήριο, προκειμένου να αποφασίσει την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπάρσταση και το διορισμό δικαστικού συμπαραστάτη, καθώς και όταν πρόκειται να διορίσει προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη, συνεκτιμά την έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας σχετικά με την αναγκαιότητα του μέτρου και την καταλληλότητα του προσώπου που πρόκειται να διοριστεί δικαστικός συμπαραστάτης ή του σωματείου ή του ιδρύματος, στα οποία πρόκειται να ανατεθεί η δικαστική συμπάρσταση.

Άρθρο 1675. Δημοσιότητα της απόφασης. Το διατακτικό της απόφασης για την υποβολή σε δικαστική συμπάρσταση ή για το διορισμό προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο που τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου.

Άρθρο 1676. Αποτελέσματα της υποβολής σε δικαστική συμπάρσταση. Ανάλογα με την περίπτωση, το δικαστήριο που υποβάλλει ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπάρσταση, είτε: 1. τον κηρύσσει ανίκανο για όλες ή για ορισμένες δικαιοπραξίες, γιατί κρίνει ότι αδυνατεί να ενεργεί γι' αυτές αυτοπροσώπως (σ τ ε ρ η τ ι - κ ή δ ι κ α σ τ ι κ ή σ υ μ π α ρ ά σ τ α σ η, π λ ή ρ η ς ή μ ε ρ ι κ ή) είτε 2. ορίζει ότι για την ισχύ όλων ή ορισμένων δικαιοπραξιών του απαιτείται η συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη (επικουρική δικαστική συμπάρσταση, πλήρης ή μερική) είτε 3. αποφασίζει συνδυασμό των δύο προηγούμενων ρυθμίσεων. Το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από την αίτηση, οφείλει όμως να επιβάλλει στον συμπαραστατούμενο τους ελάχιστους δυνατούς περιορισμούς που απαιτεί το συμφέρον του. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1667, το δικαστήριο δεν μπορεί να επιβάλει, με την αρχική ή την τροποποιητική απόφασή του, περιορισμούς περισσότερους από όσους ζητούνται.

Άρθρο 1677. Με μεταγενέστερη απόφασή του, το δικαστήριο μπορεί να τροποποιεί και αυτεπάγγελτα το είδος και την έκταση της δικαστικής συμπάρστασης.

Άρθρο 1678. Η υποβολή του συμπαραστατούμενου σε καθεστώς πλήρους στέρησης της δικαιοπρακτικής του ικανότητας πρέπει να ορίζεται στην απόφαση ρητά.

Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο ή στη δικαστική απόφαση, ο συμπαραστατούμενος δεν μπορεί να επιχειρεί, αν η δικαστική συμπάρσταση είναι στερητική, αυτοπροσώπως και, αν είναι επικουρική, χωρίς τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, όσες πράξεις δεν μπορεί να επιχειρεί ο επίτροπος του ανηλικού χωρίς την άδεια του δικαστηρίου, ούτε να διεξάγει τις συναφείς με αυτές δίκες.

Επίσης δεν μπορεί, εφόσον δεν του έχει επιτραπεί ρητά, να επιχειρεί μόνος χαρακτηριστικές δικαιοπραξίες, να

εισπράττει απαιτήσεις και να παρέχει εξόφληση.

Η διάταξη του άρθρου 1527 έχει ανάλογη εφαρμογή.

Άρθρο 1679. Όταν το δικαστήριο υποβάλλει τον συμπαραστατούμενο σε συνδυασμό στερητικής και επικουρικής δικαστικής συμπάρστασης, ορίζει ρητά στην απόφασή του ποιες πράξεις δεν μπορεί ο συμπαραστατούμενος να επιχειρεί αυτοπροσώπως και ποιες δεν μπορεί να επιχειρεί χωρίς τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη του. Ο συνδυασμός μπορεί να συνίσταται και στο να αφαιρεί το δικαστήριο από αυτόν τον οποίο υποβάλλει σε επικουρική δικαστική συμπάρσταση, την αυτοπρόσωπη διοίκηση της περιουσίας του, είτε στρώνοντας του ταυτόχρονα και την ελεύθερη διάθεση των εισοδημάτων από αυτήν είτε όχι, και να την αναθέτει στον δικαστικό συμπαραστάτη.

Άρθρο 1680. Αρμοδιότητες ως προς την επιμέλεια. Το δικαστήριο μπορεί να αναθέτει στον δικαστικό συμπαραστάτη εν όλω ή εν μέρει και την επιμέλεια του προσώπου του συμπαραστατούμενου. Κατά την άσκηση της επιμέλειας, ο δικαστικός συμπαραστάτης οφείλει να εξασφαλίζει στον συμπαραστατούμενο τη δυνατότητα να διαμορφώνει μόνος του τις προσωπικές του σχέσεις, εφόσον του το επιτρέπει η κατάσταση του.

Άρθρο 1681. Έναρξη αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα της δικαστικής συμπάρστασης αρχίζουν αφότου δημοσιευθεί η σχετική απόφαση. Για την έναρξη όμως του λειτουργήματος του δικαστικού συμπαραστάτη απαιτείται τελεσιδικία της απόφασης που τον διορίζει.

Άρθρο 1682. Λειτουργία της δικαστικής συμπάρστασης. Σε κάθε περίπτωση στερητικής δικαστικής συμπάρστασης έχουν, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις για την επιτροπεία ανηλικών. Τα έργα της εποπτείας της δικαστικής συμπάρστασης ασκεί συμβούλιο από τρία έως πέντε μέλη, τα οποία διορίζονται με την ίδια απόφαση που διορίζει τον δικαστικό συμπαραστάτη από συγγενείς ή φίλους του συμπαραστατούμενου (ε π ο π τ ι κ ό σ υ μ β ο ύ λ ι ο). Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 1634 εφαρμόζεται αναλόγως. Στην περίπτωση προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη, τα έργα της εποπτείας της δικαστικής συμπάρστασης ασκεί ο εφηνοδίκης.

Άρθρο 1683. Η συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, από την οποία εξαρτάται η ισχύς ορισμένων ή και όλων των δικαιοπραξιών αυτού που έχει υποβληθεί σε επικουρική δικαστική συμπάρσταση, παρέχεται εγγράφως, μόνο πριν από την επιχείρηση της πράξης. Αν ο δικαστικός συμπαραστάτης αρνείται να συναινέσει, αποφασίζει το δικαστήριο ύστερα από αίτηση του συμπαραστατούμενου. Οι πράξεις του συμπαραστατούμενου, για τις οποίες ο νόμος απαιτεί τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη, είναι άκυρες, αν επιχειρήθηκαν χωρίς αυτή τη συναίνεση. Την ακυρότητα προτείνει μόνο ο δικαστικός συμπαραστάτης, ο συμπαραστατούμενος και οι καθολικοί και οι ειδικοί διάδοχοί του.

Άρθρο 1684. Στοιχεία που συνεκτιμώνται. Όλες οι πράξεις του δικαστικού συμπαραστάτη, του εποπτικού συμβουλίου ή του δικαστηρίου πρέπει να αποβλέπουν στο συμφέρον του συμπαραστατούμενου. Πριν από κάθε

ενέργεια ή απόφαση, πρέπει να επιδιώκεται η προσωπική επικοινωνία με τον συμπαραστατούμενο και να συνεκτιμούνται η γνώμη του.

Άρθρο 1685. Άρση της δικαστικής συμπάρστασης. Αν έλειψαν οι λόγοι που την προκάλεσαν, η δικαστική συμπάρσταση αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου ύστερα από αίτηση των προσώπων που μπορούν να τη ζητήσουν ή και αυτεπαγγέλτως.

Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1667, το δικαστήριο αποφασίζει την άρση της δικαστικής συμπάρστασης, κατά την ελεύθερη εκτίμησή του, μόνο όταν το ζητεί ο ίδιος ο συμπαραστατούμενος.

Η απόφαση που αίρει τη δικαστική συμπάρσταση υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 1675.

Άρθρο 1686. Αν ο δικαστικός συμπαραστάτης γνωρίζει περιστατικά που δικαιολογούν οποιαδήποτε μεταβολή στο καθεστώς της δικαστικής συμπάρστασης, οφείλει να τα γνωστοποιεί στο δικαστήριο χωρίς καθυστέρηση.

Άρθρο 1687. Ακούσια νοσηλεία. Όταν η κατάσταση ενός προσώπου επιβάλλει την ακούσια νοσηλεία του σε μονάδα ψυχικής υγείας, αυτή γίνεται μετά προηγούμενη άδεια του δικαστηρίου και κατά τις διατάξεις ειδικών νόμων.

Άρθρο 1688. Δικαστική συμπάρσταση όσων εκτίουν ποινή στέρητική της ελευθερίας. Με δικαστική απόφαση μπορεί να υποβληθεί σε επικουρική δικαστική συμπάρσταση και όποιος εκτίει ποινή στέρητική της ελευθερίας του τουλάχιστον δύο ετών. Η δικαστική συμπάρσταση κηρύσσεται μόνο με αίτηση του προσώπου που εκτίει την ποινή και μόνο για τις πράξεις που αυτός προσδιόρισε στην αίτησή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΞΕΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 1689. Περίπτωση απουσίας ενηλίκου. Αν απουσιάζει ενήλικος και είναι άγνωστος ο τόπος της διαμονής του, εφόσον η περιουσία του έχει ανάγκη από επιμέλεια, το δικαστήριο διορίζει και αυτεπαγγέλτως επιμελητή για τη διοίκηση της περιουσίας του. Το ίδιο ισχύει και αν ο απών έχει γνωστή διαμονή, εμποδίζεται όμως να επιστρέψει και να φροντίσει για την περιουσία του.

Αν ο απών έχει αντιπρόσωπο, επιμελητής διορίζεται μόνο αν οι περιστάσεις επιβάλλουν να ανακληθεί η εξουσία του αντιπροσώπου.

Άρθρο 1690. Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει, για τον απόντα, επιμελητή και για ειδική μόνο υπόθεση.

Άρθρο 1691. Δικαστική επιμέλεια για χάρη άγνωστου ή αβέβαιου κυρίου. Αν δεν είναι γνωστό ή είναι αβέβαιο ποιος είναι ο κύριος μιας υπόθεσης και αυτή έχει ανάγκη από φροντίδα, το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διορίσει για την υπόθεση αυτή επιμελητή για χάρη του κυρίου της.

Άρθρο 1692. Επιμελητής, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, μπορεί να διοριστεί, για το χρονικό διάστημα έως την επαγωγή της κληρονομίας, και υπέρ καταπι-

στευματοδόχου που δεν έχει ακόμα συλληφθεί ή που ο προσδιορισμός του προσώπου του έχει εξαρτηθεί στη διαθήκη από μελλοντικό γεγονός.

Άρθρο 1693. Εφαρμογή των διατάξεων για την επιτροπεία. Σε όλες τις περιπτώσεις αυτού του κεφαλαίου έχουν κατά τα λοιπά ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις για την επιτροπεία ανηλίκων, εφόσον δεν ορίζεται με ειδική διάταξη διαφορετικά. Την εποπτεία ασκεί ο ειρηνοδίκης.

Άρθρο 1694. Άρση της δικαστικής επιμέλειας. Η δικαστική επιμέλεια αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου, μόλις εκλείψουν οι λόγοι που την επέβαλαν.

Η δικαστική επιμέλεια για μια μόνο υπόθεση αίρεται αυτοδικαίως μόλις περατωθεί η υπόθεση αυτή. Αυτοδικαίως αίρεται επίσης η δικαστική επιμέλεια της περιουσίας απόντος, αν αυτός κηρυχτεί άφαντος.

Άρθρο 14

Τα άρθρα 8 και 24 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

Άρθρο 8. Στέρηση της δικαιοπρακτικής ικανότητας. Η στέρηση, καθώς και κάθε άλλος περιορισμός της δικαιοπρακτικής ικανότητας με δικαστική απόφαση ρυθμίζονται από το δικαιο της ιθαγένειας του προσώπου το οποίο αφορούν αυτά τα μέτρα.

Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να υποβάλει σε καθεστώς στέρησης ή περιορισμού της δικαιοπρακτικής του ικανότητας αλλοδαπό που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Αν ο αλλοδαπός απλώς διαμένει ή έχει περιουσία στην Ελλάδα, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα.

Άρθρο 24. Επιμέλεια. Η επιτροπεία και κάθε άλλη επιμέλεια διέπονται από το δικαιο της ιθαγένειας του προσώπου το οποίο αφορούν.

Ελληνικό δικαστήριο μπορεί να διορίσει επίτροπο ή άλλο επιμελητή για αλλοδαπό που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Αν ο αλλοδαπός απλώς διαμένει ή έχει περιουσία στην Ελλάδα μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα.

Αν χρειάζεται να διοριστεί επιμελητής, επειδή είναι αβέβαιο ποιος είναι ο κύριος μιας υπόθεσης ή γιατί αυτός απουσιάζει και είναι άγνωστη η διαμονή του, εφαρμόζεται το δικαιο του τόπου του δικαστηρίου.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Άρθρο 15

Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 56 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

"Ο ανήλικος που τελεί υπό επιτροπεία ή όποιος τελεί υπό πλήρη στέρητική δικαστική συμπάρσταση, έχει κατοικία την κατοικία του επιτρόπου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του".

Άρθρο 16

Τα άρθρα 128, 129, 131 και η πρώτη παράγραφος

του άρθρου 171 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

Άρθρο 128. Ανίκανοι για δικαιοπραξία. Ανίκανοι για δικαιοπραξία είναι: 1. όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έτος· 2. όποιοι βρίσκονται σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση.

Άρθρο 129. Περιορισμένα ικανοί. Περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία έχουν: 1. οι ανήλικοι που συμπλήρωσαν το δέκατο έτος· 2. όποιοι βρίσκονται σε μερική στερητική δικαστική συμπαράσταση· 3. όποιοι βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση.

Άρθρο 131. Η δήλωση της βούλησης είναι άκυρη αν, κατά το χρόνο που έγινε, το πρόσωπο δεν είχε συνείδηση των πράξεών του ή βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του.

Οι κληρονόμοι μπορούν, μέσα σε μια πενταετία από την επαγωγή, να προσβάλουν για έναν από τους λόγους της προηγούμενης παραγράφου τις μη χαριστικές δικαιοπραξίες που έγιναν από τον κληρονομούμενο ή προς αυτόν τότε μόνο: 1. αν κατά την κατάρτιση της δικαιοπραξίας εκκρεμούσε διαδικασία για την υποβολή του κληρονομούμενου σε δικαστική συμπαράσταση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής, που δεν πρόλαβε να ολοκληρωθεί ή αν μετά την κατάρτιση ο κληρονομούμενος υποβλήθηκε σε δικαστική συμπαράσταση για την παραπάνω αιτία· 2. αν η δικαιοπραξία καταρτίστηκε ενόσω αυτός βρισκόταν έγκλειστος σε ειδική για την κατάσταση του μονάδα ψυχικής υγείας· 3. αν η κατάσταση που επικαλούνται οι κληρονόμοι προκύπτει από την ίδια τη δικαιοπραξία που προσβάλλεται.

Άρθρο 171. Δήλωση της βούλησης προς πρόσωπο που δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή που βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή, η οποία περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του, είναι άκυρη.

(Η παρ. 2 του ίδιου άρθρου παραμένει ως έχει)

Άρθρο 17

Το άρθρο 258 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 258. Παραγραφή κατά ανικάνων. Η παραγραφή τρέχει και σε βάρος προσώπων που είναι ανίκανα ή έχουν περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία.

Αν τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν επίτροπο ή δικαστικό συμπαραστάτη, η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες αφότου έγιναν απεριορίστως ικανά ή απέκτησαν επίτροπο ή δικαστικό συμπαραστάτη. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, εφόσον ο ανίκανος ή ο περιορισμένα ικανός έχει την ικανότητα να παραστεί στο δικαστήριο.

Άρθρο 18

Το άρθρο 726 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 726. Λύση της εντολής. Η εντολή λύνεται, αν δεν ορίστηκε το αντίθετο, με το θάνατο του εντολέα

ή του εντολοδόχου, καθώς επίσης με την υποβολή τους σε δικαστική συμπαράσταση ή την πτώχευσή τους. Το ίδιο αποτέλεσμα επιφέρει, σε περίπτωση νομικού προσώπου, η διάλυσή του.

Άρθρο 19

Το άρθρο 775 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 775. Λύση με την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση ή την πτώχευση του ενός. Η εταιρεία λύνεται με την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση ή την κήρυξη σε πτώχευση ενός από τους εταίρους, εκτός αν συμφωνήθηκε ότι σ' αυτή την περίπτωση η εταιρεία θα συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων.

Άρθρο 20

Το άρθρο 331 και η πρώτη παράγραφος του άρθρου 915 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

Άρθρο 331. Αν ο οφειλέτης είναι ανήλικος κάτω των δεκατεσσάρων ετών ή δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής του ή, τέλος, είναι κωφάλαος, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 915 έως 918.

Άρθρο 915. Περιπτώσεις μη καταλογισμού. Δεν ευθύνεται όποιος ζημίωσε άλλον χωρίς να έχει συνείδηση των πράξεών του ή ενώ βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής του.

(Η παρ. 2 του ίδιου άρθρου παραμένει ως έχει)

Άρθρο 21

Το άρθρο 923 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 923. Ευθύνη εκείνου που εποπτεύει άλλον. Όποιος έχει την εποπτεία ανηλικού ή ενηλικού ο οποίος τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση ευθύνεται για τη ζημία που τα πρόσωπα αυτά προξενούν παράνομα σε τρίτον, εκτός αν αποδείξει ότι άσκησε την προσήκουσα εποπτεία ή ότι η ζημία δεν μπορούσε να αποτραπεί.

Την ίδια ευθύνη έχει και όποιος ασκεί την εποπτεία με σύμβαση.

Άρθρο 22

Το άρθρο 1055 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 1055. Πράγματα που εξαιρούνται από τη χρησικτησία. Εξαιρούνται από την τακτική ή έκτακτη χρησικτησία τα πράγματα που ανήκουν σε πρόσωπα, τα οποία τελούν υπό γονική μέριμνα, επιτροπεία ή δικαστική συμπαράσταση ενόσω διαρκούν αυτές οι καταστάσεις.

Άρθρο 23

Τα άρθρα 1351 και 1352 του Αστικού Κώδικα τροπο-

ποποιούνται ως εξής:

Άρθρο 1351. Δεν μπορούν να συνάψουν γάμο όσοι εμπίπτουν σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 128 και της πρώτης παραγράφου του άρθρου 131, καθώς και εκείνοι στους οποίους έχει απαγορευθεί ειδικά η τέλεση γάμου, σύμφωνα με το άρθρο 129 αριθμ. 2.

Άρθρο 1352. Όποιος βρίσκεται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση, πλήρη ή μερική που περιλαμβάνει και το γάμο, συνάπτει γάμο μόνο με τη συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη του. Αν ο τελευταίος αρνείται να συναινέσει, το δικαστήριο μπορεί, αφού τον ακούσει, να δώσει την άδεια για τη σύναψη του γάμου, εφόσον το επιβάλλει το συμφέρον του συμπαραστατούμενου.

Άρθρο 24

Η περίπτωση 4 του άρθρου 1373 του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

“4. Αν, στην περίπτωση του άρθρου 1352, ο δικαστικός συμπαραστάτης, το δικαστήριο ή ο ίδιος ο σύζυγος, αφού γίνει ικανός, εγκρίνει το γάμο”.

Άρθρο 25

Τα άρθρα 1501 και 1519 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 17 του ν.1329/1983, καταργούνται.

Άρθρο 26

Το πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1521 του Αστικού Κώδικα, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 17 του ν. 1329/1983, τροποποιείται εκ νέου ως εξής:

Άρθρο 1521. Περιουσία του τέκνου από διαθήκη ή δωρεά. Η διοίκηση των γονέων δεν εκτείνεται και στα περιουσιακά στοιχεία που περιέρχονται στο τέκνο από διάταξη τελευταίας βούλησης ή από δωρεά με τον όρο να μην έχουν τη διοίκησή τους οι γονείς”.

(Το β' εδάφιο της πρώτης παραγράφου, καθώς και η δεύτερη παράγραφος του ίδιου άρθρου παραμένουν ως έχουν)

Άρθρο 27

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1526, όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 17 του ν. 1329/1983, καταργείται.

Άρθρο 28

Το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα, όπως αυτό διατυπώθηκε με το άρθρο 17 του ν. 1329/1983, τροποποιείται ως εξής:

Άρθρο 1532. Συνέπειες κακής άσκησης. Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σ' αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας,

οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου, ο εισαγγελέας ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Το δικαστήριο μπορεί ιδίως να αφαιρέσει από τον ένα γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ολικά ή μερικά και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο ή, αν συντρέχουν και στο πρόσωπο αυτού οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή, ακόμη, και την επιμέλεια του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή και να διορίσει επίτροπο”.

Άρθρο 29

Τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της πρώτης παραγράφου του άρθρου 1533 του Αστικού Κώδικα, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 17 του ν.1329/1983, καταργούνται και μετά τη δεύτερη παράγραφο αυτού του άρθρου προστίθεται τρίτη παράγραφος με το εξής περιεχόμενο:

“Το δικαστήριο αποφασίζει την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας ή της επιμέλειας στον τρίτο κατά τη δεύτερη παράγραφο του προηγούμενου άρθρου ή την πρώτη παράγραφο του παρόντος, ύστερα από έλεγχο του ήθους, των βιοτικών συνθηκών και γενικά της καταλληλότητάς του, στηριζόμενο υποχρεωτικά σε βεβαίωση της κοινωνικής υπηρεσίας.

Η ανάθεση γίνεται σε κατάλληλη οικογένεια, κατά προτίμηση συγγενική (α ν ά δ ο χ η ο ι κ ο γ έ ν ε ι α) και, αν αυτό δεν είναι δυνατό, σε κατάλληλο ίδρυμα”.

Άρθρο 30

Τα άρθρα 1719, 1720 και 1768 του Αστικού Κώδικα τροποποιούνται ως εξής:

Άρθρο 1719. Ανίκανοι. Ανίκανοι να συντάσσουν διαθήκη είναι: 1. οι ανήλικοι 2. όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση με πλήρη στέρηση της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας ή με ρητή στέρηση της ικανότητας να συντάσσουν διαθήκη 3. όσοι κατά το χρόνο της σύναξης της διαθήκης δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή βρίσκονται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής τους. Η ανικανότητα των συμπαραστατούμενων αρχίζει από τη στιγμή που υποβλήθηκε η αίτηση ή συντάχθηκε η πράξη για την αυτεπαγγέλτη εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση, με βάση τις οποίες διαταχθηκε η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση.

Άρθρο 1720. Αν ο συμπαραστατούμενος, από τον οποίο αφαιρέθηκε (ή: έχει αφαιρεθεί) ρητά η ικανότητα να συντάσσει διαθήκη, συνέταξε διαθήκη προτού καταστεί τελεσιδική η απόφαση που τον υπέβαλε στη δικαστική συμπαράσταση, η μεταγενέστερη τελεσιδικία της απόφασης δεν επιδρά στο κύρος της διαθήκης, αν ο διαθέτης πεθάνει πριν από την τελεσιδικία. Το ίδιο ισχύει, αν το πρόσωπο του προηγούμενου εδαφίου συνέταξε διαθήκη μετά την υποβολή της αίτησης για άρση της δικαστικής συμπαράστασης ή την έκδοση της πράξης με την οποία εισάγεται αυτεπαγγέλτως η υπόθεση της άρσης στο δικαστήριο και η άρση έγινε σύμφωνα με την αίτηση ή την πράξη.

Άρθρο 1768. Άλλοι όροι για την ανάκληση. Οι δια-

τάξεις των άρθρων 1716 έως 1720 εφαρμόζονται αναλόγως και στην ανάκληση διαθήκης.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 31

Το άρθρο 121 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

“Άρθρο 121. Στις περιπτώσεις των άρθρων 42, 46, 79, 105, 111, 1350 παρ. 2, 1352 εδ. β’, 1368, 1407, 1441, 1522, 1525, 1526, 1532, 1533, 1535, 1660 έως 1663, 1687, 1865, 1866, 1868, 1908, 1913, 1917 παρ. 2, 1919, 1920, 1956, 1965, 2021, 2024, 2027, 2028, 2031 του Αστικού Κώδικα, καθώς και σε κάθε δίκη που αφορά την υιοθεσία, την επιτροπεία, τη δικαστική συμπάρσταση ή την επιμέλεια ξένων υποθέσεων εφαρμόζεται η διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας”.

Άρθρο 32

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 63 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

“Άρθρο 63. Όποιος είναι ικανός για οποιαδήποτε δικαιοπραξία μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα. Όποιος έχει περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία ή βρίσκεται, κατά το χρόνο που επιχειρεί συγκεκριμένη δήλωση της βούλησής του, σε κατάσταση που δεν επιτρέπει να είναι αυτή έγκυρη, μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα, μόνο όπου κατά το ουσιαστικό δικαιοδοτικό έχει ικανότητα για δικαιοπραξία ή όπου ο νόμος επιτρέπει την αυτοπρόσωπη παράστασή του”.

(Η δεύτερη παράγραφος του ίδιου άρθρου διατηρείται ως έχει).

Άρθρο 33

Η περίπτωση γ’ της πρώτης παραγράφου του άρθρου 126 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας διαγράφεται.

Άρθρο 34

Η τρίτη περίπτωση του άρθρου 399 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

“3) πρόσωπα που, όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί, βρίσκονταν σε κατάσταση ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής τους ή που βρίσκονται σε μια τέτοια κατάσταση, όταν πρόκειται να εξετασθούν”.

Άρθρο 35

Το άρθρο 598 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

“Άρθρο 598. Οι ανήλικοι που συνάπτουν γάμο και τα πρόσωπα που βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπάρσταση μπορούν να ασκούν μόνοι τους τις κατά

το άρθρο 592 παρ. 1 αγωγές και να εμφανίζονται στο δικαστήριο, όταν αυτές εκδικάζονται, χωρίς τη συγκατάθεση κανενός”.

Άρθρο 36

Στο άρθρο 614 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται η περίπτωση ε’ της πρώτης παραγράφου και προστίθεται τέταρτη παράγραφος ως εξής:

“Άρθρο 614. 1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 615 έως 622, στην οποία εφαρμόζονται και τα άρθρα 598, 600, 601, 603, 605 και 606, δικάζονται οι διαφορές που αφορούν: α).....ε) την αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει υιοθεσία ή τη λύση της.

4. Στις δίκες που αφορούν τη λύση υιοθεσίας, έχουν επιπλέον εφαρμογή και τα άρθρα 744, 747 παρ. 4, 748 παράγραφοι 2 και 5 και 759 παρ. 3. Στις ίδιες αυτές δίκες το θετό τέκνο που συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του έχει πλήρη ικανότητα να ασκεί αυτοπροσώπως τη σχετική αγωγή, να παρίσταται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο με την ιδιότητα του ενάγοντος ή του εναγομένου, να επιχειρεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις και να ασκεί ή να παραιτείται από ένδικα μέσα”.

Άρθρο 37

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 619 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 41 του ν. 1329/1983, τροποποιείται ως εξής:

“Άρθρο 619. 1. Η αγωγή για την προσβολή της πατρότητας τέκνου γεννημένου σε γάμο απευθύνεται: α) αν ασκείται από το σύζυγο της μητέρας ή έναν από τους γονείς του, κατά του τέκνου ή του ειδικού επιτρόπου του και της μητέρας του β) αν ασκείται από το τέκνο, κατά της μητέρας και του συζύγου της γ) αν ασκείται από τη μητέρα, κατά του τέκνου ή του ειδικού επιτρόπου του και κατά του συζύγου σε περίπτωση που έχει πεθάνει από αυτούς, απευθύνεται, με εξαίρεση την περίπτωση που πέθανε το ίδιο το τέκνο, κατά των κληρονόμων αυτού που πέθανε, αλλιώς απορρίπτεται”.

(Οι υπόλοιπες παράγραφοι του άρθρου 619 παραμένουν ως έχουν).

Άρθρο 38

Το άρθρο 681 Γ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 44 του ν. 1329/1983, τροποποιείται ως εξής:

“Άρθρο 681 Γ. 1. Στις διαφορές της περίπτωσης β’ της πρώτης παραγράφου του άρθρου 681 Β εφαρμόζονται και τα άρθρα 598, 600, 601, 605, 606, 744 και 759 παρ. 3. Αν οι διαφορές αυτές ενωθούν με οποιαδήποτε από τις διαφορές των άρθρων 592 παρ. 1 ή 614 παρ. 1, εφαρμόζονται τα άρθρα 744 και 759 παρ. 3.

2. Στις ίδιες διαφορές καθιερώνεται στάδιο υποχρεωτικής προδικασίας που περιλαμβάνει: α) την έρευνα, από όργανα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, των συνθηκών διαβίωσης του ανηλίκου και την υποβολή στο δικαστήριο, έως την ημέρα της συζήτησης, σχετικής

αναλυτικής έκθεσης η οποία, στις περιπτώσεις όπου φέρεται στο δικόγραφο της αγωγής ότι ο ένας από τους γονείς ή το ανήλικο τέκνο παρουσιάζει ψυχικά προβλήματα, θα πρέπει να συνοδεύεται και από ψυχιατρική έκθεση και β) την απόπειρα του δικαστή του μονομελούς δικαστηρίου και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, του προέδρου του, μέσα στο χρονικό διάστημα των οκτώ ημερών που προηγείται της συζήτησης της αγωγής στο ακροατήριο, να επιλύσει συμβιβαστικά τη διαφορά, ύστερα από ακρόαση του τέκνου, των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους. Οι προϋποθέσεις των προηγούμενων εδαφίων τάσσονται με την ποινή του απαραδέκτου.

3. Το δικαστήριο αποφασίζει, αφού προηγουμένως ακούσει τους διαδίκους και λάβει υπόψη του τη γνώμη του τέκνου. Μπορεί, αν αποφασίσει τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, να ορίζει ελεύθερα το χρόνο της διεξαγωγής της, χωρίς να δεσμεύεται από χρονικούς περιορισμούς.

4. Για την επικοινωνία με το τέκνο, ορίζονται, με πράξη του αρμόδιου δικαστή του μονομελούς δικαστηρίου ή του προέδρου του πολυμελούς, που επιδίδεται με επιμέλεια του γραμματέα μαζί με τη σχετική κλήση, ο τόπος και ο χρόνος της συνάντησης, καθώς και, στην περίπτωση του πολυμελούς δικαστηρίου, ο δικαστής που θα επικοινωνήσει με το τέκνο. Με την ίδια πράξη καλείται επίσης να παρουσιάσει το τέκνο όποιος διαμένει μαζί του. Η επικοινωνία του δικαστή με το τέκνο γίνεται ιδιαιτέρως και δεν επιτρέπεται να είναι παρόν σ' αυτήν άλλο πρόσωπο, εκτός αν ο δικαστής κρίνει διαφορετικά. Για το περιεχόμενο της συνομιλίας δεν συντάσσεται έκθεση".

Άρθρο 39

Το άρθρο 740 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μετά την τροποποίηση της πρώτης παραγράφου του με το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 2331/1995, τροποποιείται εκ νέου ολόκληρο ως εξής:

"Άρθρο 740. 1. Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται οι υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739, εκτός από: α) εκείνες που αφορούν την υιοθεσία, οι οποίες υπάγονται στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων, β) εκείνες που από το νόμο υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων.

2. Στις υποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 739 δεν επιτρέπεται παρέκταση της αρμοδιότητας.

3. Στην κατά την πρώτη παράγραφο του παρόντος αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγεται και η θέση προσώπου σε ακούσια νοσηλεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου".

Άρθρο 40

Το άρθρο 796 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 796. 1. Όταν ζητείται ο διορισμός, η αντικατάσταση ή η παύση επιτρόπου, ειδικού επιτρόπου ή προσωρινού επιτρόπου, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του εκείνος που πρόκειται να τεθεί ή που βρίσκεται σε επιτροπεία. Το ίδιο δικαστήριο είναι αρμόδιο και για το διορισμό, την αντικατάσταση ή την παύση των μελών του εποπτικού συμβουλίου. Αν ο ανήλικος, που έχει

την ελληνική ιθαγένεια, δεν έχει τη συνήθη διαμονή του στην ημεδαπή, η σχετική αίτηση μπορεί να ασκηθεί στο δικαστήριο της τελευταίας συνήθους διαμονής του στην Ελλάδα, διαφορετικά στο δικαστήριο της πρωτεύουσας του κράτους.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις όπου, κατά την ισχύουσα νομοθεσία για την επιτροπεία ανήλικου, προβλέπεται η αυτεπάγγελτη ενέργεια του δικαστηρίου, αυτό οφείλει να συντάσσει χωρίς καθυστέρηση την κατά την τέταρτη παράγραφο του άρθρου 747 πράξη του, ώστε η υπόθεση να εισάγεται προς συζήτηση στη συντομότερη κατά το δυνατό δικάσιμο.

3. Η σχετική αίτηση ή η πράξη της τέταρτης παραγράφου του άρθρου 747 κοινοποιούνται υποχρεωτικά και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία στις περιπτώσεις όπου ο νόμος προβλέπει ότι η σύνταξη και η υποβολή σχετικής έκθεσής της είναι υποχρεωτική. Η έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας πρέπει να κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου τρεις ημέρες πριν από αυτήν που ορίστηκε για τη συζήτηση. Η έκθεση δεν είναι υποχρεωτική για τις περιπτώσεις του άρθρου 781.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις όπου οι ισχύουσες διατάξεις για την επιτροπεία των ανήλικων προβλέπουν την επικοινωνία του δικαστηρίου με τον ανήλικο και την ακρόασή του ή κρίνουν αναγκαία τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, έχουν εφαρμογή οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 681 Γ".

Άρθρο 41

Το άρθρο 797 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 797. Όταν σύμφωνα με το νόμο ζητείται να δοθεί άδεια να ενεργήσουν κάποια πράξη ο ανήλικος, αυτός που ασκεί τη γονική μέριμνα, ο επίτροπος ανήλικου, ο δικαστικός συμπαραστάτης ενήλικου, ο ίδιος ο ενήλικος που βρίσκεται σε κατάσταση δικαστικής συμπαράστασης, ο κληρονόμος από απογραφή, ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας, ο εκκαθαριστής κληρονομίας και ο εκτελεστής διαθήκης, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της συνήθους διαμονής του ανήλικου ή αυτού που τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση ή το δικαστήριο της κληρονομίας. Για τις περιπτώσεις της δικαστικής επιμέλειας ξένων υποθέσεων αρμόδιο είναι το δικαστήριο της συνήθους διαμονής αυτού που ζητεί το διορισμό του επιμελητή ή του τόπου όπου θα διεξαχθεί κυρίως η διαχείριση της υπόθεσης".

Άρθρο 42

Το άρθρο 799 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

Άρθρο 43

Το άρθρο 800 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 800. 1. Αρμόδιο για την τέλεση υιοθεσίας είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχουν τη συνήθη διαμονή τους εκείνος που υιοθετεί ή εκείνος που υιοθετείται.

2. Οι συναινέσεις για την υιοθεσία δηλώνονται ενώπιον μέλους της σύνθεσης του δικαστηρίου που τελεί την

ιοθεσία. Οι συναινέσεις δηλώνονται σε ιδιαίτερο γραφείο χωρίς δημοσιότητα.

Η ίδια διαδικασία τηρείται και όταν πρόκειται για την ακρόαση, από το δικαστήριο, του υποψήφιου να υιοθετηθεί ανηλίκου που δεν συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του ή άλλων τέκνων του υποψήφιου θετού γονέα, στις περιπτώσεις που η ακρόαση αυτή προβλέπεται από το ουσιαστικό δίκαιο.

3. Οι προθεσμίες της έφεσης, της αναίρεσης και της αναψηλάφησης εναντίον απόφασης που απαγγέλλει την υιοθεσία είναι, αν δεν επιδοθεί η απόφαση, ένα έτος και αρχίζουν σε κάθε περίπτωση από τη δημοσίευση της απόφασης.

4. Η προθεσμία της τριτανakoπής κατά της απόφασης που τελεί την υιοθεσία είναι έξι μήνες από τη γνώση της υιοθεσίας και εν πάση περιπτώσει τρία έτη από την τελεσιδικία της απόφασης. Ο φυσικός γονέας που, λόγω της εφαρμογής διατάξεων του ουσιαστικού δικαίου, δεν συναίνεσε στην υιοθεσία του παιδιού του έχει το δικαίωμα, προκειμένου να ασκήσει τριτανakoπή κατά της σχετικής δικαστικής απόφασης, να πληροφορείται τα στοιχεία αυτής της απόφασης από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή οργάνωση που συνέπραξε στην τέλεση της υιοθεσίας.

5. Οι ανήλικοι που έχουν συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας τους έχουν την ικανότητα να παρίστανται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο κατά την τέλεση της υιοθεσίας και να ασκούν ένδικα μέσα κατά της σχετικής απόφασης, ανεξάρτητα από το αντίστοιχο δικαίωμα του νόμιμου αντιπροσώπου τους.

6. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, η κύρια διαδικασία τέλεσης της υιοθεσίας να διεξάγεται "κεκλεισμένων των θυρών".

Άρθρο 44

Τα άρθρα 801, 802, 803, 804 (όπως το β' εδάφιο της πρώτης παραγράφου του προστέθηκε από την παρ. 12 του άρθρου 9 του ν. 2145/1993) και 805 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται και στη θέση τους τίθενται νέα άρθρα 801 έως 805 με το εξής περιεχόμενο:

"Άρθρο 801. 1. Όταν ζητείται ή πρόκειται να τεθεί αυτεπαγγέλτως ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση και να διοριστεί δικαστικός συμπαραστάτης ή ειδικός δικαστικός συμπαραστάτης, να αντικατασταθούν ή να παυθούν αυτά τα πρόσωπα, καθώς και να αρθεί η δικαστική συμπαράσταση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της συνήθους διαμονής του προσώπου. Το ίδιο δικαστήριο είναι αρμόδιο και για το διορισμό, την αντικατάσταση ή την παύση των μελών του εποπτικού συμβουλίου.

2. Αν Έλληνας δεν έχει συνήθη διαμονή στην ημεδαπή, αρμοδιότητα να τον θέσει σε δικαστική συμπαράσταση έχει το δικαστήριο της τελευταίας συνήθους διαμονής του στην Ελλάδα, διαφορετικά το δικαστήριο της πρωτεύουσας του κράτους. Αν έχει ήδη διοριστεί προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης από ημεδαπό δικαστήριο, το δικαστήριο αυτό είναι αρμόδιο και για την υποβολή, στη συνέχεια, στη δικαστική συμπαράσταση".

"Άρθρο 802. 1. Στις δίκες που αφορούν τη δικαστική συμπαράσταση ή την υποβολή προσώπου σε ακούσια νοσηλεία, το πρόσωπο αυτό, εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του, είναι πλήρως

ικανό να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα, να επιχειρεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις, να επιχειρεί ή να δέχεται επιδόσεις κάθε είδους και να ασκεί ή να παραιτείται από ένδικα μέσα.

2. Σε δίκες για την υποβολή ενός προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση, διατάσσεται υποχρεωτικώς η κλήτευση του ίδιου, καθώς και του τυχόν διορισμένου προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη του. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 796 έχει εφαρμογή και εδώ.

3. Η διεξαγωγή ολόκληρης της συζήτησης, και ιδίως των αποδείξεων, γίνεται "κεκλεισμένων των θυρών", με εφαρμογή κατά τα λοιπά του άρθρου 114.

4. Κάθε σχετική απόφαση επιδίδεται, με την επιμέλεια του δικαστηρίου που την εξέδωσε, στα πρόσωπα που έλαβαν μέρος στη διαδικασία, στο δικαστικό συμπαραστάτη και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η τέταρτη παράγραφος του άρθρου 805.

5. Το δικαστήριο γνωστοποιεί εγκαίρως στο πρόσωπο την απόφασή του, με την οποία το υποβάλλει σε δικαστική συμπαράσταση, ή διορίζει, αντικαθιστά ή παύει τον δικαστικό συμπαραστάτη. Στη γνωστοποίηση υπενθυμίζεται οπωσδήποτε στον συμπαραστατούμενο το δικαίωμά του να ασκήσει ένδικα μέσα. Η γνωστοποίηση παραλείπεται, αν υπάρχει προφανής αδυναμία του συμπαραστατούμενου να επικοινωνεί με το περιβάλλον ή βάσιμος κίνδυνος να προκληθεί βλάβη ή χειροτέρευση της υγείας του. Σε κάθε περίπτωση λαμβάνεται πρόνοια προστασίας της προσωπικότητάς του".

"Άρθρο 803. 1. Κατά της απόφασης που υποβάλλει ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση, διορίζει τον δικαστικό συμπαραστάτη, καθορίζει την έκταση των περιορισμών που επιβάλλονται στον συμπαραστατούμενο ή τροποποιεί το είδος και την έκταση της δικαστικής συμπαράστασης, ή που αρνείται την υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση και το διορισμό δικαστικού συμπαραστάτη έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν ένδικα μέσα όλα τα πρόσωπα που έλαβαν μέρος στη διαδικασία, σύμφωνα με το νόμο. Όταν η διαδικασία μπορεί να κινηθεί μόνο με αίτηση αυτού τον οποίο αφορά το μέτρο και αυτή απορρίφθηκε, δικαίωμα να ασκήσει ένδικα μέσα έχει μόνο το πρόσωπο αυτό. Ένδικα μέσα μπορεί να ασκήσει και ο δικαστικός συμπαραστάτης, στο όνομά του ή στο όνομα του συμπαραστατούμενου, κατά των αποφάσεων που αφορούν τον κύκλο των αρμοδιοτήτων του.

2. Παρέμβαση ή τριτανakoπή μπορούν να ασκήσουν μόνο τα πρόσωπα που νομοποιούνται να ζητήσουν την υποβολή του προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση.

3. Το δικαστήριο μπορεί να παύσει τον δικαστικό συμπαραστάτη και με προσωρινή διαταγή του, σύμφωνα με το άρθρο 781, όταν παύεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την παύση του, καθώς και ότι η αναβολή της λήψης του μέτρου συνεπάγεται επικείμενο κίνδυνο για τον συμπαραστατούμενο. Η σχετική απόφαση αρχίζει να ισχύει και με μόνη την κατάθεσή της στη γραμματεία του δικαστηρίου με σκοπό τη γνωστοποίησή της".

"Άρθρο 804. 1. Το δικαστήριο επικοινωνεί με αυτόν τον οποίο αφορά το μέτρο, ώστε να σχηματίσει άμεση αντίληψη για την κατάστασή του. Η προσωπική επικοινωνία μπορεί να γίνεται μέσα στο συνηθισμένο περιβάλλον του συμπαραστατέου, αν το ζητεί ο ίδιος ή αν

αυτό διευκολύνει τη διευκρίνιση των πραγμάτων και δεν αντιτίθεται ο συμπαραστατέος. Η επικοινωνία παραλείπεται μόνο αν πιστοποιείται αρμοδίως ότι υπάρχει βάσιμος κίνδυνος για την υγεία του προσώπου, για το οποίο πρόκειται, ή αν αυτό βρίσκεται σε προφανή αδυναμία να επικοινωνήσει με το περιβάλλον. Κατά τα λοιπά έχει ανάλογη εφαρμογή η τέταρτη παράγραφος του άρθρου 681 Γ.

2. Η διενέργεια πραγματογνωμοσύνης μπορεί, κατά την κρίση του δικαστηρίου, να παραλείπεται, αν προσκομίζεται βεβαίωση δημόσιας αρχής ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για την κατάσταση του συμπαραστατέου."

"*Άρθρο 805.* 1. Οι διατάξεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου 801 ισχύουν και για το διορισμό του προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη. Για το διορισμό όμως προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη μετά την κίνηση της διαδικασίας για να τεθεί ένα πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο που δικάζει την κύρια υπόθεση. Η δεύτερη και η τρίτη παράγραφοι του άρθρου 802, καθώς και η πρώτη παράγραφος του άρθρου 804 εφαρμόζονται και για το διορισμό προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη πριν από την κίνηση της διαδικασίας της δικαστικής συμπαράστασης.

2. Προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης μπορεί να διοριστεί και με προσωρινή διαταγή του δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 781, όταν από ιατρικό πιστοποιητικό συνάγεται ότι συντρέχουν, λόγω της κατάστασης της υγείας του προσώπου το οποίο αφορά το μέτρο, επείγοντες λόγοι υπέρ του διορισμού δικαστικού συμπαραστάτη και ότι απειλείται από την αναβολή κίνδυνος για τα συμφέροντά του. Η προσωρινή διαταγή εκδίδεται ύστερα από προηγούμενη ακρόαση του συμπαραστατέου και έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, εκτός αν επίκειται κίνδυνος από οποιαδήποτε αναβολή. Το β' εδάφιο της τρίτης παραγράφου του άρθρου 803 έχει εφαρμογή και εδώ.

3. Εφόσον το κρίνει απαραίτητο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του συμπαραστατέου, το δικαστήριο που διόρισε τον προσωρινό δικαστικό συμπαραστάτη ορίζει ότι αυτός, εκτός από τις εξουσίες που του παρέχει το ουσιαστικό δίκαιο, παραστέκει τον συμπαραστατέο στη διενέργεια κάθε διαδικαστικής πράξης και την άσκηση ένδικων μέσων, τόσο κατά τη διεξαγωγή της κύριας δίκης για την υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση, όσο και σε κάθε άλλη δίκη που αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του.

4. Αν διορίστηκε προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης, όλες οι επιδόσεις πρέπει να γίνονται σ' αυτόν και σ' εκείνον για τον οποίο διορίστηκε.

5. Ο διορισμός προσωρινού δικαστικού συμπαραστάτη για το χρονικό διάστημα μετά την έκδοση της απόφασης, με την οποία το πρόσωπο υποβλήθηκε σε δικαστική συμπαράσταση, καθώς και η διατήρηση ή αντικατάσταση, για το ίδιο χρονικό διάστημα, αυτού που είχε ήδη διοριστεί, γίνονται με την ίδια απόφαση, που απαγγέλλει την υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση".

Άρθρο 45

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 950 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"*Άρθρο 950.* 1. Αν η απόφαση διέταξε να αποδοθεί ή να παραδοθεί τέκνο, ο δικαστικός επιμελητής, συνοδευόμενος από όργανο της Κοινωνικής Υπηρεσίας, αφαιρεί το τέκνο και το παραδίδει στο πρόσωπο που ορίζει η απόφαση. Αν το τέκνο δεν βρεθεί, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 861 έως 866".

Άρθρο 46

Το άρθρο 1048 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

"*Άρθρο 1048.* Προσωπική κράτηση δεν διατάσσεται: α) κατά των ανηλίκων που τελούν υπό γονική μέριμνα ή υπό επιτροπεία και κατά των προσώπων που έχουν τεθεί σε κατάσταση δικαστικής συμπαράστασης, β) κατά βουλευτών όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος και τέσσερις εβδομάδες μετά τη λήξη της, γ) κατά προσώπων που συμπλήρωσαν το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και δ) κατά κληρικών κάθε βαθμού κάθε γνωστής θρησκείας".

Άρθρο 47

Στις περιπτώσεις των άρθρων 1515, 1517, 1521, 1522, 1525, 1526, 1532 παρ. 1, 1594 παρ. 2, 1613, 1616, 1622, 1623, 1624, 1625 και 1630 του Αστικού Κώδικα δεν επιτρέπεται το ένδικο μέσο της έφεσης. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις υποθέσεων σχετικών με την άσκηση της γονικής μέριμνας, την επιτροπεία και τη δικαστική συμπαράσταση, όπου συγχωρείται το ένδικο αυτό μέσο, είναι δυνατό να επιτραπεί, κατά τη δίκη στο εφετείο, η εξέταση μαρτύρων και στο ακροατήριο. Στις ίδιες αυτές περιπτώσεις έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 761 έως 763 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 48

1. Η εκδίκαση όλων των υποθέσεων οικογενειακού δικαίου γίνεται υποχρεωτικά, σε όλα τα πολιτικά δικαστήρια της ουσίας, από ειδικό τμήμα τους, το οποίο έχει αποκλειστικά αυτή την αρμοδιότητα.

Στο τμήμα αυτό, το οποίο συγκροτείται σε κάθε δικαστήριο με τη διαδικασία που προβλέπεται από το νόμο για τη συγκρότηση των τμημάτων των δικαστηρίων εν γένει, τοποθετούνται τακτικοί δικαστές με εξειδίκευση στα θέματα του οικογενειακού δικαίου και της προστασίας των ανηλίκων.

Στα πρωτοδικεία οι δικαστές αυτοί πρέπει να έχουν προυπηρεσία στο βαθμό του πρωτοδίκη τουλάχιστον πέντε ετών. Η θητεία στο ειδικό αυτό τμήμα είναι διετής, με δυνατότητα ανανέωσης της ύστερα από αίτηση των ίδιων των δικαστών που υπηρετούν σ' αυτό.

2. Η εξειδίκευση των δικαστών που υπηρετούν στα ειδικά τμήματα οικογενειακού δικαίου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, θα γίνεται στο πλαίσιο των προγραμμάτων επιμόρφωσης που προβλέπονται από την πέμπτη παράγραφο του άρθρου 3 του ν. 2236/1994 περί της "Εθνικής Σχολής Δικαστών". Ωσότου λειτουργήσουν αυτά τα προγράμματα και υπάρξουν εξειδικευμένοι δικαστές σε επαρκή αριθμό, που να προέρχονται από αυτά, θα είναι δυνατή η χρησιμοποίηση και δικαστών με απλή μόνο εμπειρία στα σχετικά θέματα. Επίσης, σε πρωτοδικεία της χώρας

όπου δεν υπάρχουν δικαστές με προϋπηρεσία τουλάχιστον πέντε ετών στο βαθμό του πρωτοδική, θα μπορούν να χρησιμοποιούνται και δικαστές με μικρότερη προϋπηρεσία.

3. Όπου στον παρόντα νόμο και, γενικότερα, στο Τέταρτο Βιβλίο του Αστικού Κώδικα γίνεται λόγος για δικαστήριο, εννοείται το δικαστήριο της πρώτης παραγράφου αυτού του άρθρου.

ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Άρθρο 49

1. Ιδρύεται σε κάθε πρωτοδικείο Κοινωνική Υπηρεσία που λειτουργεί ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη υπηρεσία υπό την εποπτεία των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας. Η εποπτεία του Υπουργού Δικαιοσύνης αφορά τη σχέση των Κοινωνικών Υπηρεσιών με τα δικαστήρια, των οποίων επικουρούν το έργο. Η εποπτεία του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας αφορά την κοινωνική εργασία που ανατίθεται σ' αυτές τις Υπηρεσίες με τον παρόντα ή άλλο νόμο.

2. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες διοικούνται από επιτροπή που αποτελείται από ειδικούς στα θέματα οικογενειακού δικαίου και, ειδικότερα, των ανηλίκων. Το έργο και η εν γένει λειτουργία τους συντονίζονται και εποπτεύονται από επιτροπή με όμοια σύνθεση, που ιδρύεται με τον παρόντα νόμο και λειτουργεί επίσης ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη υπηρεσία υπό την εποπτεία των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας, με έδρα την Αθήνα (Συντονιστική Επιτροπή Κοινωνικών Υπηρεσιών).

Άρθρο 50

1. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των πρωτοδικείων ασκούν τις γνωμοδοτικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες, που τους αναθέτει ο νόμος, και επικουρούν εν γένει το έργο του δικαστηρίου του προηγούμενου άρθρου μέσω των ειδικευμένων οργάνων τους που ενεργούν συλλογικά ως διεπιστημονικές ομάδες.

2. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν, στις Κοινωνικές Υπηρεσίες ορισμένων τουλάχιστον πρωτοδικείων, και άλλα Τμήματα, εκτός από αυτό που αφορά τους ανηλίκους, με αρμοδιότητες συναφείς προς τις αρμοδιότητες του δικαστηρίου, για την επικουρία του έργου του οποίου έχουν ιδρυθεί.

3. Στα Τμήματα Ανηλίκων των Κοινωνικών Υπηρεσιών ανήκει και η αρμοδιότητα να παρέχουν στο πρόσωπο, που νομιμοποιείται να ασκεί τις αξιώσεις ανήλικου τέκνου κατά του γονέα του ο οποίος αθετεί τις αντίστοιχες υποχρεώσεις του, ή και στο ίδιο το τέκνο, κάθε πρόσφορη βοήθεια για την αναγκαστική εισπραξη των εν λόγω αξιώσεων. Τα ίδια αυτά Τμήματα έχουν, εξάλλου, και την αρμοδιότητα να παρέχουν την υποστήριξη τους, εφόσον τους ζητηθεί, στους γονείς ή τους επιτρόπους, κατά την άσκηση της επιμέλειας των ανηλίκων που τελούν υπό τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία τους, καθώς και τη βοήθεια και τις συμβουλές τους στους φυσικούς γονείς που επιθυμούν να δώσουν το παιδί τους για υιοθεσία και σ' εκείνους που επιθυμούν να υιοθετήσουν.

Άρθρο 51

1. Για τη στελέχωση των Τμημάτων Ανηλίκων των Κοινωνικών Υπηρεσιών συνιστάται, ενιαίο για όλες, ειδικό σώμα υπαλλήλων με την ονομασία 'Σώμα Επιτροπικών Λειτουργιών Ανηλίκων'. Το σώμα τούτο αποτελείται από κοινωνικούς λειτουργούς με πτυχίο αναγνωρισμένης ανώτατης ή ανώτερης Σχολής Κοινωνικής Εργασίας της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και άδεια άσκησης επαγγέλματος, από παιδαγωγούς, ψυχολόγους και από παιδοψυχιάτρους ή ψυχιάτρους, που διορίζονται, ανάλογα με τα τυπικά τους προσόντα, στον εισαγωγικό βαθμό του αντίστοιχου κλάδου τους, ύστερα από προκήρυξη της θέσης και επιτυχία σε ειδικό κλαδικό διαγωνισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην τρίτη παράγραφο του άρθρου 52.

2. Για την κάλυψη των κενών σε οργανικές θέσεις ή αναγκών λόγω έλλειψης οργανικών θέσεων ορισμένης ειδικότητας, μπορούν να χρησιμοποιούνται, με την ιδιότητα του εξωτερικού συνεργάτη, οι αντίστοιχοι επιστήμονες (ιδίως ψυχολόγοι και παιδοψυχιάτροι ή ψυχιάτροι) των κατά τόπους δημόσιων υπηρεσιών ή άλλων οργανισμών του δημόσιου τομέα.

3. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του πρώτου εδαφίου της τρίτης παραγράφου του άρθρου 50, χρησιμοποιούνται ειδικοί υπάλληλοι ή εξωτερικοί συνεργάτες που έχουν την ιδιότητα του δικηγόρου. Εξωτερικοί συνεργάτες, προερχόμενοι από τους οικείους επιστημονικούς κλάδους ή επαγγέλματα, χρησιμοποιούνται και για την εν γένει επικουρία των Κοινωνικών Υπηρεσιών στην εκπλήρωση του έργου τους. Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες συνεργάζονται επίσης με τους αρμόδιους εισαγγελείς, ιδίως για την εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου της τρίτης παραγράφου του άρθρου 50, καθώς και με άλλες αρχές και οργανισμούς, ιδίως τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τις εποπτευόμενες από αυτές κοινωνικές οργανώσεις, κάθε φορά που θα πρόκειται για ανηλίκους που οι τελευταίες έχουν υπό την προστασία τους.

Άρθρο 52

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας, ρυθμίζονται στις λεπτομέρειές τους τα σχετικά με: α) τον αριθμό των μελών και τη σύνθεση των Επιτροπών Διοίκησης των κατά πρωτοδικεία Κοινωνικών Υπηρεσιών και της Συντονιστικής τους Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, καθώς και την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, β) την οργανωτική διάρθρωσή τους, γ) τον καθορισμό του αριθμού και την ίδρυση των θέσεων Επιτροπικών Λειτουργιών Ανηλίκων, καθώς και των απαιτούμενων θέσεων διοικητικού ή άλλης φύσεως προσωπικού, την κατανομή τους κατά πρωτοδικεία και τη διαβάθμισή τους, δ) τα τυπικά προσόντα των υποψηφίων για την κατάληψη αυτών των θέσεων, ε) την υπηρεσιακή κατάσταση και την εξέλιξη του προσωπικού, στ) τον τρόπο πρόσληψης, τη σχέση με την Κοινωνική Υπηρεσία και τον τρόπο καθορισμού της αμοιβής των εξωτερικών συνεργατών και ζ) τον τρόπο της συλλογικής εργασίας και της εν γένει λειτουργίας των Κοινωνικών Υπηρεσιών στις γενικές γραμμές τους.

2. Οι λεπτομέρειες του τρόπου άσκησης των αρμο-

διοτήτων που αναθέτει ο νόμος στις Κοινωνικές Υπηρεσίες, του τρόπου εργασίας και λειτουργίας τους εν γένει, καθώς και της συνεργασίας τους με τις αρχές, τις υπηρεσίες και οργανώσεις του Υ' εδαφίου της τρίτης παραγράφου του άρθρου 51, καθορίζονται με τους εσωτερικούς κανονισμούς που καταρτίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή Κοινωνικών Υπηρεσιών και εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας.

3. Η πλήρωση των θέσεων Επιτροπικών Λειτουργιών Ανηλίκων, καθώς και του λοιπού προσωπικού των Κοινωνικών Υπηρεσιών γίνεται με τις διαδικασίες του ν. 2190/1994.

Άρθρο 53

1. Η έναρξη της ισχύος των άρθρων 49 έως 52 του παρόντος καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Υγείας και Πρόνοιας και Οικονομικών. Ωστόσο εκδοθεί αυτό το διάταγμα και αρχίσουν να λειτουργούν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες, τα έργα τους ασκούνται από τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, που λειτουργούν ήδη στα κατά τόπους πρωτοδικεία, μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών τους, όπου υπάρχουν, και εν πάση περιπτώσει με την επικουρία των ποινικών Επιμελητών Ανηλίκων του ν. 378/1976, των Κοινωνικών Λειτουργών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Κοινωνικών Λειτουργών, καθώς και άλλων ειδικών επιστημόνων (ιδίως ψυχολόγων, ψυχιάτρων ή παιδοψυχιάτρων) των αρμόδιων Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και των κοινωνικών οργανώσεων που εποπτεύονται από αυτές.

2. Η χρησιμοποίηση των Επιμελητών Ανηλίκων, Κοινωνικών Λειτουργών ή άλλων ειδικών επιστημόνων, στους οποίους αναφέρεται η προηγούμενη παράγραφος, γίνεται με ανάθεση, στηριζόμενη σε απόφαση της διοίκησης της αρμόδιας κάθε φορά Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων, ύστερα από σχετική συνεννόηση με την οικεία υπηρεσία ή τον οικείο οργανισμό. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο κοινωνικός λειτουργός που θα ασκεί τις αρμοδιότητες που ο παρών ή άλλος νόμος αναθέτουν στον προϊστάμενο της κάθε Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Άρθρο 54

1. Όπου στον παρόντα ή σε άλλο νόμο προβλέπονται αρμοδιότητες κοινωνικής υπηρεσίας στο πλαίσιο της λειτουργίας του θεσμού της δικαστικής συμπάρστασης, οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται, για όσο διάστημα και σε όσες Κοινωνικές Υπηρεσίες δεν έχουν συγκροτηθεί ακόμα ειδικά Τμήματα, από ειδικούς επιστήμονες των Τμημάτων Ανηλίκων αυτών των Υπηρεσιών και, ωστόσο συγκροτηθούν και αρχίσουν να λειτουργούν και αυτά τα Τμήματα, από ειδικούς επιστήμονες των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, καθώς και των κοινωνικών οργανώσεων που εποπτεύονται από αυτές.

2. Με προεδρικό διάταγμα εκδιδόμενο με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας θα καθοριστούν οι λεπτομέρειες της χρησιμοποίησης των επιστημόνων των εν λόγω υπηρεσιών για τους σκοπούς της λειτουργίας του θεσμού της δικαστικής συμπάρστασης.

Άρθρο 55

Το άρθρο 78 του ν. 1329/1983 καταργείται.

Άρθρο 56

Το άρθρο 79 του ν. 1329/1983 καταργείται.

ΕΚΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 57

1. Με εξαίρεση τις ρυθμίσεις που ακολουθούν, υιοθεσίες που έγιναν πριν από την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου διέπονται ως προς το κύρος τους και τα έννομα αποτελέσματα από το έως τώρα δίκαιο. Οι διατάξεις όμως των άρθρων 1569 έως 1577 του Αστικού Κώδικα εφαρμόζονται και στις υιοθεσίες που τελέστηκαν υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς.

2. Υιοθεσίες ανηλίκων που έγιναν κατά παράβαση της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 του ν.δ. 610/1970 ισχυροποιούνται αναδρομικά από την τέλεσή τους, εκτός αν η ακυρότητά τους είχε ήδη απαγγελθεί με τελεσιδική δικαστική απόφαση κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου.

3. Στις περιπτώσεις υιοθεσιών ανηλίκων που έγιναν πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, ο θετός γονέας έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο, με αίτησή του που δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, την πλήρη ένταξη του τέκνου στην οικογένειά του, σύμφωνα με τα άρθρα 1561 έως 1566 του Αστικού Κώδικα. Για την αλλαγή αυτή πρέπει να συναινεί και το τέκνο που συμπλήρωσε το δωδέκατο έτος της ηλικίας του και σε κάθε περίπτωση πρέπει, ανάλογα με την ωριμότητά του, να ακούεται η γνώμη του. Για τη συναίνεση ή την ακρόαση του θετού τέκνου τηρείται η διαδικασία της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 800 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Υποθέσεις περί υιοθεσίας, που εκκρεμούν στον πρώτο βαθμό, κρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου.

5. Στις περιπτώσεις υιοθεσιών ανηλίκων, που τελέστηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος υπό συνθήκες που εξασφάλισαν τη μυστικότητά τους, σύμφωνα με τους όρους του νόμου ο οποίος ίσχυε κατά το χρόνο της τέλεσής τους, το θετό τέκνο έχει μετά την ενηλικίωσή του το δικαίωμα να πληροφορείται πλήρως τα στοιχεία των φυσικών γονέων του, σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 1559 του Αστικού Κώδικα. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι υπάλληλοι της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι εισαγγελείς και τα όργανα των αρμόδιων κοινωνικών υπηρεσιών ή ιδρυμάτων έχουν την υποχρέωση να παρέχουν στους ενδιαφερομένους, κατά την άσκηση του παραπάνω δικαιώματός τους, τη συνδρομή τους.

Άρθρο 58

Η επιτροπεία ανηλίκων που υπάρχει κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος διέπεται στο εξής από τις διατάξεις αυτού του νόμου και διεξάγεται σύμφωνα με αυτές. Ο επιτροπος που υπάρχει κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος διατηρεί αυτή την ιδιότητα.

Άρθρο 59

Όποιος έχει τεθεί σε κατάσταση δικαστικής απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληψης πριν από τη θέση σε ισχύ αυτού του νόμου, εξομοιώνεται με πρόσωπο που βρίσκεται σε κατάσταση στερητικής ή επικουρικής δικαστικής συμπαράστασης, αντίστοιχα, με περιεχόμενο αυτό που ίσχυε για τον απαγορευμένο ή για αυτόν που βρισκόταν σε δικαστική αντίληψη υπό το καθεστώς του προηγούμενου δικαίου. Ο επίτροπος του απαγορευμένου ή ο αντιλήπτορας που υπάρχει κατά την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου συνεχίζει το λειτουργημά του ως δικαστικός συμπαραστάτης του προσώπου.

Το άρθρο 1677 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιείται με το άρθρο 3 του παρόντος, έχει εφαρμογή και εδώ.

Άρθρο 60

Διαδικασίες διορισμού επιτρόπου ανηλίκου, υποβολής σε δικαστική απαγόρευση ή σε δικαστική αντίληψη, καθώς και διορισμού προσωρινού διαχειριστή απαγορευτού, που εκκρεμούν στον πρώτο βαθμό κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου. Αν είχε διοριστεί προσωρινός διαχειριστής σύμφωνα με τις διατάξεις της προϊσχύουσας νομοθεσίας, αυτός συνεχίζει το λειτουργημά του ως προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης του ενδιαφερομένου.

Άρθρο 61

Πρόσωπα που βρίσκονται, κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, σε κατάσταση νόμιμης απαγόρευσης παύουν αυτοδικαίως, με τη θέση σε ισχύ αυτού του νόμου, να τελούν υπό το καθεστώς αυτό.

Άρθρο 62

Οι περιπτώσεις επιτροπείας απόντος, που λειτουργούν κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, διέπονται στο εξής από τις διατάξεις των άρθρων 1689, 1693 και 1694 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 2 του παρόντος. Η διάταξη του άρθρου 42 εφαρμόζεται ανάλογα και εδώ.

Άρθρο 63

Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία γίνεται λόγος για δικαστική ή νομική απαγόρευση, δικαστική αντίληψη, επιτροπεία απόντος, επίτροπο απαγορευμένου, παρεπίτροπο, προσωρινό διαχειριστή, αντιλήπτορα, συγγενικό συμβούλιο, επίτροπο απόντος ή για οποιονδήποτε άλλο συναφή θεσμό ή έννοια, η σχετική αναφορά έχει το νόημα της παραπομπής στους αντίστοιχους θεσμούς ή έννοιες του νέου δικαίου.

Άρθρο 64

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Υγείας και Πρόνοιας ορίζονται τα ιδρύματα και τα σωματεία που λόγω του εξειδικευμένου προσωπικού τους κρίνονται κατάλληλα

να αναλαμβάνουν επιτροπείες ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 1600, ή τη δικαστική συμπαράσταση ενηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 1671 του Αστικού Κώδικα, όπως οι διατάξεις αυτές τροποποιούνται με τα άρθρα 12 και 13 του παρόντος. Με το ίδιο ή άλλο προεδρικό διάταγμα, ορίζονται και τα ειδικά ιδρύματα ή καταστήματα, καθώς και οι μονάδες ψυχικής υγείας που προβλέπονται από τα άρθρα 1609 και 1687 του Αστικού Κώδικα, όπως επίσης τροποποιούνται με τον παρόντα. Όλα τα ιδρύματα, σωματεία, καταστήματα ή μονάδες ψυχικής υγείας των δύο προηγούμενων εδαφίων τελούν υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Άρθρο 65

1. Το άρθρο 9 του ν. 2082/1992 "Αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών Κοινωνικής Προστασίας" (ΦΕΚ 158 Α') τροποποιείται ως εξής:

"Άρθρο 9. Ανάδοχοι οικογένειες.- 1. Σε περίπτωση που συντρέχει λόγος να ανατεθεί, με απόφαση του δικαστηρίου, η πραγματική φροντίδα ή και μέρος ή το σύνολο της επιμέλειας του προσώπου ενός ανηλίκου σε κατάλληλη οικογένεια, σύμφωνα με τους ορισμούς του Αστικού Κώδικα, και δεν βρίσκεται τέτοια οικογένεια στο περιβάλλον του ανηλίκου, πρόθυμη να αναλάβει αυτό το έργο, το δικαστήριο μπορεί να απευθύνεται για την υπόδειξη της οικογένειας, μέσω της αρμόδιας Κοινωνικής Υπηρεσίας, στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Το Υπουργείο αυτό ασκεί την εν λόγω αρμοδιότητά του μέσω των υπηρεσιών του ή των ιδρυμάτων ή άλλων κοινωνικών οργανώσεων που εποπτεύει, βάσει προγραμμάτων που καταρτίζει το ίδιο ή που τελούν υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του και χωρίς να θίγονται τα οριζόμενα από τα άρθρα 1655 έως 1665 του Αστικού Κώδικα.

2. Στα προγράμματα ανάδοχων οικογενειών της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να υπάγονται ανήλικοι, και όταν το ζητούν οι ίδιοι οι γονείς ή ο επίτροπός τους, σύμφωνα με τους ορισμούς του Αστικού Κώδικα.

3. Σε ανάδοχη οικογένεια μπορεί να ανατίθεται, με βάση ειδικά προγράμματα, και η φροντίδα ενηλίκων με ειδικές ανάγκες ή ηλικιωμένων, εφόσον το ζητούν οι ίδιοι.

4. Ανάδοχη οικογένεια, με την έννοια αυτού του νόμου, είναι κάθε οικογένεια που αποτελείται από σύζυγους με ή χωρίς παιδιά και έχει αναγνωρισθεί με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ως κατάλληλη να αναλαμβάνει προσωρινά τη φροντίδα, ανατροφή, διαπαιδαγώγηση και προστασία των προσώπων που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους. Δεν χρειάζεται η ειδική αναγνώριση, όταν το δικαστήριο ανέθεσε τη φροντίδα ή και την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου σε κατάλληλη οικογένεια, συγγενική ή μη, με υπόδειξη αυτών που ζήτησαν τη λήψη του μέτρου ή όταν συγγενική ή άλλη κατάλληλη οικογένεια είναι πρόθυμη, στις περιπτώσεις της δεύτερης παραγράφου αυτού του άρθρου, να αναλάβει αυτά τα έργα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα έργα της ανάδοχης οικογένειας μπορούν να ανατίθενται και σε μεμονωμένα άτομα με ή χωρίς παιδιά.

5. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρό-

ταση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης, ρυθμίζονται στις λεπτομέρειές τους η οργάνωση και η λειτουργία του θεσμού των ανάδοχων οικογενειών μέσα στα όρια που χαράσσονται από τα άρθρα 1655 έως 1665 του Αστικού Κώδικα και των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου. Με κοινή απόφαση, εξάλλου, των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζεται το ύψος της παρεχόμενης στην ανάδοχη οικογένεια οικονομικής ενίσχυσης, καθώς και ο τρόπος της καταβολής της.

2. Καταργούνται τα άρθρα 1 έως 9 του π.δ/τος 337 της 25. Αυγ. - 2 Σεπτ. 1993 (ΦΕΚ 144 Α'), που εκδόθηκε σε εκτέλεση του άρθρου 9 του ν. 2082/1992, όπως αυτή η διάταξη είχε πριν από την τροποποίησή της με την πρώτη παράγραφο αυτού του άρθρου. Οι υπόλοιπες διατάξεις αυτού του προεδρικού διατάγματος διατηρούνται σε ισχύ, ωστόσο εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται από την παρ. 5 του άρθρου 9 του ν. 2082/1992, όπως αυτό τροποποιείται με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 66

Στον Κρατικό Προϋπολογισμό και σε βάρος των κονδυλίων του Υπουργείου Δικαιοσύνης αναγράφεται υποχρεωτικά κάθε χρόνο η δαπάνη που απαιτείται για να καταβάλλονται στους επιτρόπους ή τους δικαστικούς συμπαραστάτες η αμοιβή τους και στους ίδιους, καθώς και στα μέλη των εποπτικών συμβουλίων οι δαπάνες τους, που είναι καταβλητέες από το δημόσιο ταμείο, σύμφωνα με τα άρθρα 1631 και 1641, καθώς και το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1682 του Αστικού Κώδικα. Η έναρξη της ισχύος αυτής της διάταξης ορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης.

Άρθρο δεύτερο

1. Συνιστάται "Εθνικό Συμβούλιο Υιοθεσίας" που θα λειτουργεί στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Πρόνοιας και θα έχει ως αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για τη χάραξη πολιτικής για την υιοθεσία, το συντονισμό των αρμόδιων φορέων που εμπλέκονται στο αντικείμενο αυτό, την οργάνωση της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης του προσωπικού που ασχολείται με τις υιοθεσίες, καθώς και τη συγκέντρωση, την έρευνα και την αξιολόγηση στατιστικών στοιχείων σχετικών με την υιοθεσία. Το Εθνικό Συμβούλιο Υιοθεσίας εποπτεύεται από τους

Υπουργούς Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης ορίζονται τα σχετικά με τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση, την οργάνωση και τη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Υιοθεσίας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με το ίδιο διάταγμα καθορίζεται και ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας του.

2. Ως "δημόσιο ταμείο", όπου αυτό αναφέρεται στον παρόντα νόμο εννοείται η αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.

3. Στην έκδοση του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 του άρθρου 52 του παρόντος νόμου προεδρικού διατάγματος συμπράττει και ο Υπουργός Οικονομικών.

4. Ο προβλεπόμενος στην παρ. 2 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου εύλογος χρόνος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα.

5. Το προβλεπόμενο στο άρθρο 48 του παρόντος νόμου ειδικό τμήμα των πολιτικών δικαστηρίων της ουσίας συγκροτείται υπό μονομελή μεν σύνθεση σε όλα τα δικαστήρια, υπό πολυμελή δε σύνθεση σε όσα δικαστήρια υπηρετούν περισσότεροι των δεκαπέντε δικαστών.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται άλλως στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 19 Δεκεμβρίου 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΪΤΟΝΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΥΑΓ. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 1996

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΑΓ. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ